

ELOFIZETÉS.

HELYBEN ES VIDÉKEN

Egy évre — — 48 kor.
Fél évre — — 24 kor.
Egy negyed évre 12 kor.
Egy hóra — — 4 kor.

Nyitási közlemények
merrálapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI LAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak pályáján.

TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1918.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Ösztörték, augusztus 22.

Mai lapunk főbb közleményei:

A kozákok elszakadtak az entate-tól.
Megvesztegetett miniszteri tisztviselők.
A miniszter az aradi köztisztviselőkhöz.
A meggyilkolt orosz özvegye.
Az új színtársulat.
Halálra ítélték Brassóban egy orosz festőt.
Izgalmas jelenet egy budapesti hídon.
A franciák hareccal akarják kivívni a békét.
Bécsi tanítók az aradmegyei vendégszeregetről.
A háború eseményeiből.
Akkik nem jegeztek hadikölcsönt.

Szélsőségek között.

A város fejlesztések mikéntjében Temesvár és Arad a két szélsőséget mutatja. Egyik oldalán a város fejlődésének mindent feláldozó és soha nem pihenő akarata, a másik oldalán valami álmos közönyösség, amely sem nem terrel, sem nem munkálkodik a város fejlődésén s ahol közszéklára hull minden ily irányu magvetés. E két szélsőség között áll Kassa városfejlesztő szelleme.

Ennek a városnak is vannak előretörő tervei s van benne hozzá akarata. De ezt az előretörést s a jövő érdekeit harmonikusan össze tudja egyeztetni a ma élő nemzedék érdekeivel. Gondolnak ott is mindig a holnapra, de soha úgy, hogy a máról egészen megfeledkezzenek. Tempója éppen olyan gyors, mint Temesváré, csak annak formája más. Ez a város mer élni, bár sohasem felejtkezik meg a jövőről s agilitását józan megfontolás vezeti. Mig Te-

mesvárott elpöfött koptató, bokát ficamító kövezés s Aradéhoz hasonlóan elahnyagolt parkok, addig Kassának aszfaltja mindenfelé s a kocsutak kövezései is jókarban tartottak, parkjai pedig gondozottak. Sehol semmi szerte szórva, megközelítetlen távolságokban. Ilyen szellem mellett fejlődött rohamosan, fejlődött vonzó külsejű, forgalmas várossá Kassa, a kis felvidéki város, amely híjával van fekvéséből eredő minden erősebb fejlődési eszköznek. Ennek a városnak lelke az, amelyet magunkévá kell tenünk.

Kassa fejlődése is bizonyítja, hogy a polgárság tetterős akarata a leghatékonyabb városfejlesztő eszköz s Arad igazolja, hogy a leghatalmasabb városfejlesztő eszközök is értéktelenek ott, ahol azokat felhasználni akaró szellem nem dominál a város vezetésében. Mert nekünk vannak hatalmas fejlődési eszközeink, melyeknek igénybe vételével roham lépésben haladhatnánk előre s amit szomszédunk fárasszó munkával, könyörtelen energiával harcolhat csak ki, azt mi szépen, könnyen és gyorsan érhetnénk el.

Arad fejlesztési tervzetének megvitatása még nem időszertű. Szembe kell helyezkednem azonban azzal a helyt nem álló véleménnyel, mintha Aradnak szerencsétlen fekvése lenne s mi több, annyira szerencsétlen, hogy e miatt nem fejlődhet.

Elismerem, hogy a belváros zavart elhelyezései, nincsenek széles utcái s ez a jövő szempontjából figyelembe veendő körülmény. De ezek ma nem akadályai még a fejlődésnek s mire eljön az ideje, hogy akadály lehetne, már

minden nagyobb áldozat és nehézség nélkül segíteni lehet rajta. De hangsúlyozni kívánom, hogy Arad belvárosának nincs semmi figyelembe vehető hibája s más városokkal szemben meg nem becsülhető előnye, hogy zug utcái, minden rendezési szándékot megcsufoló apró terecskéi nincsenek. Hogy nem lehet utánozni Temesvár fejlesztési terveit, ez természetes és helyes is. Hiszen nem suszterek fogják kidolgozni a városfejlesztési programját, nem kell azoknak kaptatni. Nem lehet olyan, mint Temesvár? Ne is legyen! Mi Aradot akarjuk fejleszteni, amelynek van egy gyönyörű főútja, és amelynek van egy meg nem állapítható értékű Marosa. Nem a városokat szokták más városok mintájára átalakítani, hanem a városokhoz szokták fejlesztési terveket készíteni.

Belvárosunk zavara sokkal kevésbé akadályozza fejlődésünket, mint a mennyire elősegíti azt a város szívéből 4-500 méternyire a balparton levő szűz területek. Hát hol áll egy városfejlesztő bizottság rendelkezésére ilyen lehetőség? Azt csinálhatnak belőle, amit akarnak. Csak tanuljanak Kassától. Annak kulturpalotája s az új hadtestparancsnoksági palota a Ferenc József-téren a város végén van. A kir. tábla palotáját a Deák Ferenc-utca térszerűen kiszélesedő részében, egészen más irányban, szintén jó távol a város központjától helyezték el. Egyetemét még távolabb, a szántóföldek közé helyezték, mert tudják, hogy az ilyen középületek húzzák maguk után a városi. Ezért fejlődik egyenletesen és azért, mert a városfejlesztési programmal kapcsolatosan van városépítési szabályzatuk. Sem akármilyen magas

A 33-as napok.

A 33-as napok negyedik s egyben utolsó napja a legteljesebb siker jegyében folyt le. Az idő kedvezőre fordult s a keddi ünnepségek teljes programja megtartható volt.

Dél előtt fél tizenegy órakor matiné nyitotta meg az ünnepségek sorrendjét az Apolló színházban, amelyen közreműködtek: Bedő Árpádné, Brandeisz Adél, Knoblauch Virgil hadnagy és Körmenyi Árpád a Király-színház művésze.

A Kultur-palota kistermében tizenegy órakor aradi festőművészek műveiből két aukciót rendeztek. A képeket valósággal elkapkodta a közönség. A Kultur-palota előtti téren déli 1 óráig a katonazenekar hangversenye szórakoztatta a közönséget. Délután négy órakor vette kezdetét a népiünnepély, ahol rendkívül forgalmas volt az élet. Ugy a Baross-, mint a Salacpark megtelt kíváncsi közönséggel, mely a késő esti órákig jól mulatott a különféle látványosságokban. Ezek közé tartoztak: két szabad színpad, kabaré, élőképek, ének és tánc számok, szavalatok, csengő ércdalkör. Közreműködtek: Frisch Lili, Körmenyi Árpád, Knoblauch

Virgil, Frisch Boriska, Vágó Béla, Nagy Jenő és Burtig Vilmos. Néger falu eredeti harci produkciókkal. Amerikai árverés. Vezető Nagy Jenő. Volt ezen kívül: Gyorsárverés, hajóhinta, tányér dobálás, kötélhuzás, magyar csárda, gulyás ágyu, városligeti vurstli.

Különösen nagy közönséget vonzott az Indus sátor, ami érthető is: mert ki ne lett volna kíváncsi a nyugati fronton elfogott indus katonákra, akik élő tyukokat és nyulakat uzsonnázhatnak. Az amerikai árverést is állandóan hatalmas tömeg vette körül, ahol aránylag olcsó árban lehetett különféle tárgyakhoz jutni. A különféle sátrak élénk látogatottságát pedig akármelyik nagyforgalmu szálloda étterme megirigyelte volna.

A konfetti és szerpentin a szokottnál is nagyobb kelendőségnek örvendett és valóságos utcai harc fejlődött ki egyik-másik szenvedélyesebb dobáló között. Szívesen áldoztak a dohányzó, de régen dohánytalan emberek a trafik-sátor oltárára bármily összeget, csak hogy egy kis füstölni valóhoz jussanak. A leghangosabb volt az élet a pezsgősátorban, ahol a jókedvű éjjeli felé tetőpontjára hágott és még táncra is perdültek cigányzene kísérete mellett.

Délután öt órakor tenisz-verseny volt a

korcsolya pályán és még számos attrakció. Továbbá katona és cigány zene, étel és ital sátrak mindkét parkban. Lácikonyha friss disznópecsenyével és paprikással, virstli, szalámi, vaj, sós kifli és friss kenyér. Pezsgő, bor, sör, fagyalt és sütemények.

Az utóbbiak árusítása a következőképpen oszlott meg: A Baross parkban gróf Uchritz Amadé Emáné (pezsgő), 33-as tiszti sátor: (büdög ételek és italok), Laczay Endréné: (virstli sör), Baross Zsigáné: (cukrászda), Csillag Lajosné: (konfetti, szerpentin, jelvény, ujság). A Salac-parkban: Vásárhely Janka (pezsgő), Kara Gyözőné: (sör, virstli), Lészay Sándorné: (bor), Csillag Lajosné: (konfetti, szerpentin, jelvény, ujság).

A Kélarusztók mellett minden sátorban aradi szép asszonyok és leányok serege segítkezett. Hogy pedig nagy forgalmat értek el ezt az is okozta, hogy az árak mérsékeltek voltak. Az anyagi eredmény 40 50.000 korona körül mozog. A végelszámolás holnap történik meg.

Az anyagi sikernél is nagyobb volt azonban az erkölcsi eredmény, melyre méltán büszkék lehetnek a rendezők és közreműködők egyaránt.

épületeket sem izléstelen frontokat a tulajdonos szeszélye ott nem építhet. Ott nem történhet meg az, ami itt Aradon a Fábán Gábor-utcában, hogy egy ilyen szűk utcában három emeletes bérpalotát emeljenek s ettől a második tetken egy kis viskó szorong, amelynek ablakán az utcáról be lehet lépni. Meg kell állapítani éppen ezért mentől előbb, hogy melyik utcában milyen magas épületeket lehet emelni. Nem szabad megengedni, hogy évek múlva a telek-

tulajdonosok szeszélye következtében sötét, napfénytelen lakásokkal, bizarr öletű, izléstelen házakkal legyen tele a város. A három emeletes házakat a föntön kívül nem engedélyezném, a két emeletes házakat is csak megfelelő mértékű fényesség mellett és nem engedélyeznék földszintes házakat sem akárhol. Az építkezési kedv találhat magának teret a város beépítésre váró területén.

Ujaradi.

A kozákok elszakadtak az ententétől.

(Helfferich ellen öt összeesküvést szóttek.)

Stockholm. Krassnow tábornok egybehívta a kozákok általános kongresszusát, amelyben a kozák törzsek határozni fognak a központi hatalmakhoz való közeledésről. A Doll menti kozákok végleg elszakadtak az ententétől és barátságos összeköttetést keresnek az ukrán kormánnyal. Ezzel a jelentéssel függ össze Luttenberg herceg berlini utazása. A herceg ugyanis Berlinbe érkezett és legközelebb a főhadiszállásra megy, hogy átnyújtsa a Krassnow kozák hetman levelét a császárnak.

Bécs. A Neue Korrespondenz stockholmi távirata szerint a német követség azért hagyta el Moszkvát, mert állítólag nem kevesebb, mint 5 Helfferich ellen irányuló összeesküvésnek jött nyomára, amiről az orosz kormány értesítette a német nagykövetséget. Pétervár és Moszkva között rendőri intézkedésre megszüntették a forgalmat.

Berlin. A német tengerészeti vezérkar jelenté: Hivatalosan közlik. A Dupetit Thonars elsüllyesztett páncélos cirkálót egyik buvárha-

jónk semmisítette meg augusztus 17-én az Atlanti Oceánon, amikor a cirkáló mint vezérhajó erős szállítóhajót kísért Amerikából Franciaországba.

Genf. A párisi napilapokban *Grangur* párisi községi tanácsos nyílt levelet intéz a tanács elnökéhez, amelyben javasolja, hogy *Wilsonnak a párisi díszpolgárságot* adományozzák.

Genf. A Journal de Peuple közli, a francia szociálisták a kamara szeptember 8-iki megnyitói ülésén nagyarányú békemanifesztációra készülnek.

Bécs. A Corriere newyorki jelentése szerint a kongresszus csekély többséggel javaslatot fogadott el, amely az elnököt felkéri, hogy az ellenség békeajánlatait, mielőtt azokra végleges választ adna, véleménynyilvánítás céljából terjessze a kongresszus elé.

Rotterdam. Az entente hír szerint az egész Murmann fronton megkezdte a visszavonulást.

színliség szerint elmebajos fiatalembert s beosztották a megfigyelő osztályra.

Az ismeretlenül talált iratokból megállapították, hogy az illető *Petrakovic* Gyula önkéntes őrmester, egy budapesti vendéglős fia, aki nem rég került haza az orosz hadifogságból.

TANÜGY.

Üi tanítók és tanítónők.

— Választás az iskolaszéknél.

Arad város iskolaszéke ma délután 4 órakor *Variassy* Lajos polgármester elnöklése alatt ülést tartott, a tagok Glénk. részvétele mellett. *Kovács* Vince kulirtanácsnok volt az előadó, aki elnöknek *Németh* Imre polgári iskolai tanító ama kérelmét referálta, hogy szolgálati pótlékát pontosan szolgálati éveinek száma szerint állapítsák meg. Az előadó javaslatára kérelmét az iskolaszék elutasította azzal az indoklással, hogy a szolgálati pótlékok kiszámítása ugyanis általános revízió alatt van, amelynek során a kérvényező igénye is figyelembe fog vétetni.

Kovács Vince előadó bemutatta a polgári iskolai tanárok fizetési szabályrendelet-tervezetét, melyet egy ezen célra delegált bizottság most dolgozott ki. Kérte, hogy az iskolaszék azt fogadja el és tegye át a tanácshoz, mely a törvényhatóság útján a közoktatásügyi miniszterhez lesz hivatva felterjeszteni jóváhagyás végett. Ez értelemben határoztak.

Ezután rátértek a választásra, mely alkalomra *Variassy* polgármester szabályszerint *Robits* Agoston tagnak adta át az elnöki széket. Először betöltésre került a városi elemi iskolánál két női tanítói állás, amelyek közül az egyikre *Csallós* Ilonka tanítónőt egyhangulag, a másikra pedig *Kövé* Erzsébetet nagy szótöbbséggel választották meg. Tanítónak *Balogh* Nándor aradi származású fiatalembert választották meg szintén egyhangulag. A községi polgári iskolához a

magyar történelem tanszakra segédtanárnak *Gál* Árpádot, a női polgári iskolához *Tóth* Erzséket választották meg, mindkettőt egyhangulag.

(—) Zenedei beiratás. A városi zeneiskolában a beiratások szeptember 2., 3. és 4-én kezdődnek.

A miniszter az aradi köztisztviselőkhez.

(Kedvezményes áron osztják ki a lisztet.)

Ugy látszik, hogy az illetékes körök végre valahára komolyan foglalkoznak a köztisztviselők helyzetének javításával, mert az utóbbi időben több olyan intézkedés történt, mely a tisztviselői kar elviselhetetlenül nehéz helyzetén van hivatva segíteni. Hogy ezek az intézkedések még nem jártak a megkívánt eredménnyel, az köztudomású, az is köztudomású, hogy a közalkalmazottak 50—100 százalékos fizetés javítása, hadi segélyezése, mítsem jelent. De magában az a tény, hogy végre komolyan ráeszméltek a tisztviselői nyomor problémájára, bizonyos mértékig megnyugtató a jövőre nézve, mert most már remélhető, hogy a tisztviselői kérdés napirenden tartása a tisztviselők sorsának jelentékeny javulását fogja eredményezni.

Herceg *Windischeritz* legutóbbi parlamenti beszédét lehet a tisztviselők helyzetének javítására irányuló akció első komoly etappjának tekinteni. A közlelmezési miniszter volt az első, aki a köztisztviselők természetbeni, élelmiszerekkel való segítésére ugyszólván programot adott. A liszt, hus, zsír és egyéb élelmiszerekkel való ellátást ígerte meg a sárgalmas viszonyok között élő tisztviselőknek és kilátásba helyezte, hogy a helyi beszerzési csoportok a kormány részéről az eddiginél hatékonyabb támogatásban fognak részesülni.

Hogy a miniszteri kijelentés nem maradt pusztán ígéret, azt remélni engedi a közlelmezési miniszternek az aradi köztisztviselők beszerzési csoportjához intézett legújabb leírata, mely a tisztviselők között bizonyára örömet fog kelteni.

Rendelével ugyanis a közlelmezési miniszter gondoskodik a köztisztviselők egész évre való lisztellátásáról a helyi beszerzési csoport útján. Ennek értelmében a csoport tagjait egész évi liszt szükségletével az országos közlelmezési hivatal látja el oly módon, hogy azt kedvezményes áron egyszerre, vagy — a tag kívánsága szerint — három részletben utalja ki. A kedvezményes ár alatt a tavalyi maximális árat kell érteni, amely jelentősen alacsonyabb az idei liszt maximális árainál.

Az aradi közalkalmazottak beszerzési csoportjának elnöke, *Berzseny* h. pénzügytanácsnok most becsátotta ki a felhívását a csoport tagjaihoz szükségleteik pontos bejelentése iránt, melyben arra is nyilatkozni kell a tagnak, hogy a lisztet egyszerre, vagy három részletben kívánja-e megkapni. A rendelet ugyanis hangsúlyozza a pontos bejelentés szükségességét, mert az a szigorú felelőse alapján állván, csak a feltétlenül jogos igényeket elégítheti ki.

Illetékes helyen érdeklődtünk, hogy mikor remélhető a lisztellátás teljes keresztülvitele és a természetbeni szétosztás. A tisztviselők és nyugdíjasok öröme az a választ nyertük, hogy a bejelentési ívek beérkezése és ezek revidálása után rövidesen meg fog történni. Ezáltal a tisztviselők vállairól az élelmezés problémájának egyik súlyos gondja fog lehullani és valamivel nyugodtabban nézhetnek a téli beszerzés nehézségei elé.

Izgalmas jelenet egy budapesti hidon.

(Aki fojmaszott a turul madárhoz.)

(Telefon.) Izgalmas jelenetnek voltak szemtanúi, akik ma délután a budapesti Fercenc József-híd környékén jártak. Délután három óra tájban egy fiatalember ment át a budai oldalról a hidon. Mikor az ismeretlen a hid közepére ért, a hid jobboldaláról hirtelen átszaladt a baloldalra és a másfél méter széles vasalkat részen, mely a hidat tartja, nagy gyorsasággal felszaladt a hid vasoszlopán elhelyezett turul madárhoz és abba megkapaszkodott.

Az idegizgató látványra nagy izgalom támadt a hidon járó-kelők között s éppen azért, hogy a további tumultust elkerüljék, a rendőrség a hidat mind két oldalról elzárta a forgalom elől. Egyidejűleg pedig értesítették úgy a főkapitányságot, mint a központi tűzörséget, a honnan nagy készenléttel vonultak ki. A központi ügyeletes rendőrfelügyelő intézkedésére a Dunán közlekedő személyszállító hajók úgy helyezkedtek el a hid lába körül, hogy ha a turul madáron lógó ember a Dunába esne, azonnal segítségére siethessenek.

A tűzoltóság ezalatt egy óriási tolólétrát állított fel egész a turul madárig. Ezen a tolólétrán *Sarkadi* József tűzoltó ment fel a magasban levő fiatalemberhez. A tűzoltó felérve az 50 méter magasban levő fiatalemberhez, felszólitotta, hogy jöjjön le. Ez azonban a helyzettől, hogy a felszólitásnak engedelmessékedett volna, még a lábát is beakasztotta egy vasdiszitménybe és vonakodott rettenetes helyzetét elhagyni. Miután *Sarkadi* egy fél óráig sem rábeszéléssel, sem erőszakkal nem bírta az ismeretlen helyéből kimozdítani, egy másik tolólétrát is állítottak a turul madárhoz, amelyen szintén egy tűzoltó kuszott fel a magasba. A két tűzoltónak idegizgató munka után sikerült végre az ismeretlen megkötözni, aminek megtörténte után kötélen leeresztették a hidra. Az időközben megérkezett mentők, a rendőrség segítségével mentőkocsiba emelték a mentővaló-

Aradi laptulajdonosok szabadságharca.

(Anarchia a szerkesztőségekben. — Küzdelem a terror ellen.)

Az aradi napilapok sztrájkba lépett munkatársai látva azt, hogy a közönség rokonszenvére már nem számíthatnak, most az izléstelen terror rég elkopott fringijához nyulnak és ennek a hatástalan ócska fegyvernek fitogtatásával próbálják megfélemlíteni a laptulajdonosokat és mindazokat, akik az igaz ügy, védelmében a lapok segítségére siettek.

A harc, ami most Aradon folyik: a szerkesztők és a laptulajdonosok szabadságharca az alkalmazott munkatársak hatalmi tulkapásával ellen. Néhány újságíró az idők folyamán césári örökletbe esett és egyszerűen diktálta a fizetések nagyságát a munkatársak létszámát és a szerkesztőségi munka beosztását. A laptulajdonosok a béke kedvéért soká tűrtek, sok áldozatot hoztak, de amikor végre betelt a pohár és a munkatársak lehetetlenné akarták tenni a lapok megjelenését: elhatározták, hogy felveszik a feljuk dobott keztyűt és visszahódítják lapjaikat alkalmazott munkatársaitól.

A terror mérvéről, melyet a lapok tulajdonosai félrevezetett munkatársaik részéről évek óta szenvednek, most tudomást szerezhetsz maga a közönség is, ha elolvassa azokat a pamfleteket, melyeket a sztrájkolók minduntalan napvilágra bocsátanak. A lapok kötelességtudó szerkesztői nem mindennapi munkabírással olyan lapot adnak az olvasóközönségnek, hogy ez utóbbi észre sem veszi a renitens munkatársak távollétét. És ebben a nehéz munkában ezer akadályt igyekeznek elibük gördíteni a törtlenkedő munkatársak. Egyik társukat felutaztatták Budapestre, aki odafönn mindent elkö-

vetett, hogy az aradi lapok Budapestről tudósítást ne kapjanak. Ezt az aknamunkát kivédttük és ki fogjuk védeni továbbra is. Feladata volt a fővárosba küldött sztrájkvezérnek továbbá, hogy a legképtelenebb valótlanosságokkal lármázza tele az újságíró egyesületeket és a fővárosi lapok szerkesztőségeit. Nekünk, akik idehaza dolgozunk és Arad közönségét szolgáljuk, nincs időnk Budapestre utazgatni és ott eleven, hangos szóval mutogatni sebeinket, mi itt szögezzük le újból, hogy

munkatársainknak mi az év hátralevő négy hónapjára kért fizetési pótlékok teljes egészében megadtuk. Ennek ellenében csak azt kértük, hogy ebben az évben nyugodtan dolgozhassunk minden sztrájkmozgalom nélkül. Sőt hangsúlyoztuk, hogy amennyiben bármely vidéki város hírlapíról e 4 hónap alatt többet érnek el, azt automatic meg fogjuk adni nekik is. Mire kiírt a sztrájk.

Ez az igazság. Minden egyéb csak koholmány és hangulatkeltésre kieszelt valótlanosság.

A mi önvédelmi harcunk a szerkesztőségekben terror és anarchia megszüntetését célozza. Vissza akarjuk és vissza fogjuk szerezni rendelkezési jogunkat saját házukban. Minél tovább tart a sztrájkolók terrorja és aknamunkája, annál messzebbre tofódik ki a béke. Egy napig se érdemelnénk meg a közönség becsülését, ha győzni engednők a féltelen durvaságot és terrorizmust.

Az új szintársulat.

(Előzetes jelentés a téli szezonra.)

A nyár őszbe hajlik, a nyári szórakozó helyek: a varieté, cirkusz utószezonjukat élik; a jótékony népnepélyek is lezajlottak a parkokban s jön a szép, nemes szórakozás: a színház. Ha látjuk Szendrey direktor és társulatának ugynevezett „előleges színházi jelentését“, a mely most került ki a nyomdából, arra kell gondolnunk, ime megérkezett első hírnöke a szezonnak.

Színházi érdekességek, premierek izgalmaira már szinte szüksége van a közönségnek. Minél messzebb megyünk a háboru borzalmaiba és nyomoruságaiba, annál nagyobb szükségünk van a színházra, a feledést hozó narkotikumra. Reméljük, hogy az idei szezon nem fog elmaradni a tavalyi mögött és mint mindenhez, Gonda bácsihoz a jövőben is protekcio fog kelteni egy jó jegyért. Előnyös változások is lesznek a színház tájékán. Az ujonnan festett díszletek debütáltak már a nyári színházban is és kétségtelenül előmozdítói lesznek a téli szezon sikereinek. A hangulatot fokozni fogja a bajreuthi függöny, mely utódja lesz a kiszolgált, öreg színházi függönynek. Amit pedig elsőnek kellett volna emlitenünk, a társulat maga nagyobb, mint a tavalyi és reméljük jobb is. Beavatottak suttognak egy operett rendezőről is, de ez a jelentésből nem tűnik ki egyelőre.

A jelentés elmondja, hogy Szendrey Mihály igazgató a főrendező, az igazgatóhelyettes a nyugalomba vonult Polgár Sándor helyett Várnay Jenő lett Jövőre 2 karm. lesz, Csányi Mátyás és Gellért Pál, ami a zenés előadások sikerét fogja emelni. Új az ügyelő ifj. Szabó Sán-

dor személyében, míg a sugó és a többi alkalmazottak a régiek.

A társulat névsora a következő: Bánházy Teréz anyaszínésznő, Benkőné Poldi komika, Jakabffy Jolán énekesnő, H. Harmath Józsa társalgási, Horváth Mici énekesnő, Muzsnay Bella társalgási színésznő, Szegő Lili énekesnő, Kieffer Lujza naiva, Csige Böske drámai színésznő, Rontay Boriska énekesnő, Rozsnyói Ilonka vigjátéki színésznő, Várady Margit énekesnő, Thomay Masa segédszínésznő, Pardy Armand opera tenorista, Lugossy Dániel hősszerelmes, Győző Alfréd komikus, Herold Ede apa, R. Tóth József énekes bonviván, Forgács Sándor társalgási színész, Kertész Dezső szerelmes, Gömör Lajos énekes bonviván, Ungváry Gyula jellemszínész, Farkas Károly buffó, Polgár Béla segédszínész, Róna Dezső baritonista, Várnay Jenő jellem, Szendrey Mihály társalgási színész, illetve színésznők. Ezekén kívül 18 karnó, 10 kardalos és zenés daraboknál 33-asok zenészeivel 30 tagura kiegészített színházi zenekar fog közreműködni.

Összeállíthatjuk ebből a mérleget. Elmentek: Zöldhelyi Anna, Harsányi Margit, Barics Gyula, Kesztlerné, Polgár Sándor. Új tagok: Jakabffy Jolán, Szegő Lili, Csige Böske, Pardy Armand, Lugossy Dániel, Gömör Lajos, Ungváry Gyula. Számbelileg kettővel többen vannak az érkezők.

Bérletet 210 előadásra hirdet Szendrey. Hetven A. B. és C. előadásra. Nem tartjuk érdektelennek leközölni az új helyarákat is. Nagy páholy a földszinten, vagy az első emeleten egy estére 29 korona 50 fillér bérlete 70 előadásra 1812 korona. Földszinti vagy emeleti páholy egy estére 22 korona 50 fillér, bérletre 1434 korona. Másodemeleti páholy 11 korona 50 fillér,

bérlete 703 korona. Támlásszék 0—5 sorban 7 korona 20 fillér, bérlete 445 korona, a 6—10 sorban 6 korona, bérlete 368 korona; a 11—13 sorban 5 korona 20 fillér, bérlete 318 korona. A szezon szeptember második felében kezdődik.

A meggyilkolt orosz özvegye.

(Aradon értesült csak a tragédiáról.)

A háborus krónika bővelkedik tragédiákban. Egy ilyen háborus tragédiának számoru szenvedője, a nemrég meggyilkolt Braun Sámuel orosz fogoly özvegye érkezett ma reggel Aradra. Azzal a tudattal indult el Oroszországból, — így mondták neki a szomoru valóságot titkoló falubeliek, — hogy az ura súlyos beteg és betegsége alatt elloptak tőle 1000 koronát. A hatóságok kegyesek voltak hozzá, megengedték, hogy Aradra utazzék. Így érkezhetett meg ma ide.

Mikor a csinos, fiatal asszonyt Kovács Dezső katonai rendőrőrmester a hivatalos helyiségbe vezette, s ott szavaiból kivette, hogy a Kusvéget ért Braun Sámuel özvegye áll előttük, kiméletesen tudatták vele férjének szomoru halálát. A szegény fiatal asszony kétségbeesett zokogással értesült a történetéről, s a jószívű katonarendőrök alig tudták ájuldozásából magához téríteni. Mikor lecsillapult egy kissé, azt kérte, engedjék meg neki, hogy az ura sírját felkereshesse. Egy orosz fogoly el is kísérte nyomában az asszonyt az izraelita temetőbe, ahol férje sírdombja mellett sokáig zokogott, imádkozott a szerencsétlen asszony.

A temetőből visszajövet, a szokásos személyazonossági igazolás után, átadták neki férje megmaradt ingóságait, melyeknek minden egyes darabját hangos zokogással vette át és csókjaival árasztotta el.

Ahogyan elmondja a maga kis történetét, előttünk áll a meggyilkolt fogoly özvegyének szomoru tragédiája:

— Még 1917-ben bevonult szegény uram katonának, mondotta. Mikor az oroszok Galiciát elfoglalták, egy 5 éves és egy 7 éves kis leányommal visszakerültem Oroszországba, ahol szerény hadisegélyből tengettük életünket. Ezelőtt négy héttel egy cirillbetűs levelező-lapot kaptam. Nem tudtam elolvasni s a falubelieket kértem, olvassák el s mondják meg, mi van benne. Szegény uramnak egy fogolytársa írta, hogy jöjjenek sürgősen Aradra, mert az uram súlyos beteg és betegsége alatt 1000 koronáját ellopták. Az ideutazásra először engedélyt kellett kérnem, hosszan tartott, míg megkaptam. A hosszú utazás alatt óráról-órára reménykedtem, hogy nemsokára viszontláthatom az én derek, jó uramat. Borzasztóan érint a váratlan hír és kétszeresen fáj, hogy ilyen rettenetes módon vesztettem el. Voltam a temetőben, imádkoztam a magam és kis árvám nevében s most a legközelebbi vonattal megyek haza árvám maradt két gyermekemhez, akik nem is sejtik, hogy milyen rettenetes hírt viszek nekik.

A szerencsétlen asszony el-elfuló zokogással mondja el mindezt. Azután fáradtan néz maga elé s megfeledkezni látszik az egész nyüzsgő pályaudvarról.

És ott távol, egy oroszországi kis faluban két kis gyermek számolgatja a napok mulását, hogy mikor fognak hírt kapni az édes apjukról, arról a szomoru véget ért orosz fogolyról, akit nem ellenséges fegyver s nem is betegség ragadott el családjától, hanem két fogolytársának lelketlen kapzsisága. Nem fog tudni elég lassan menni az anyjukat visszavivő vonat, hogy később tudják meg a kis gyermekek a szomoru valóságot, amely árvákká tette őket.

EGYESÜLET.

(*) Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület 1918. évi augusztus hó 24-én délelőtt 10 órakor az egyesület székházának tanácstermében III. igazgató-választmányi gyűlést tart.

Halálra ítélték Brassóban egy orosz festőt.

(Méreggel és törrel öltek meg egy orosz fényképészt.)

(Telefon.) A brassói hadbíróóság kötél általi halálra ítélte Szorogin Jakab orosz festőművészt és két társát, akik méreggel és törrel öltek meg egy orosz fényképészt. A brassói I. parancsnokság tábori bírósága pénteken 4 orosz hadifogoly felett ítélték. Mind a négy a marosvásárhelyi fogolytáborba volt internálva, ott követték el a borzalmas rablógyilkosságot, amelyért a hadbíróóság elé kerültek. A rablógyilkosság áldozata Stepanovski Iván varsói fényképész. A hadbíróóság a rablógyilkosság elkövetői közül Szorogin Jakabot és két társát kötélhalálra ítélte, a negyedik bűnös szemben elnéző volt és ezt tízenöt esztendőre súlyos börtönbüntetésre ítélte. A rablógyilkosság értelmi szerzője Szorogin Jakab moszkvai festőművész, aki jó nevet szerzett hazájában és a marosvásárhelyi fogolytáborban is sok jelét adta tehetségének. Szorogin jó viszonyban volt Stepanovszki fényképésszel, akinél három egyszerűbb orosz fogoly is megfordult: Barmin Konstantin, Kovalozky Valér és Likow Daniló. Szoroginnak nem nagy fáradságába került az egyszerű foglyokat rábírní arra, hogy elhatározzák Stepanovszki meggyilkolását, akinek mesés gazdagságáról egész legendakör keringett. Állítólag 20.000 korona megtakarított pénze volt.

A festő kidolgozott terve szerint április 24-én mind a négyen felkeresték a fényképészt. A találkozáshoz Szorogin egy „kapli” nevű orosz mérget

vitt magával, hogy azt kedvező időpontban döntse a fényképész poharába. A kapli speciális orosz mérget, melyet morfiumból állítanak elő. Este hétkor állított be a társaság a fényképészhez, ahol borozni kezdtek. Mikor kifogyott az ital Stepanovszki borért ment a koreszmába. Ezalatt Szorogin beleöntötte a mérget a poharába. Az oroszok kocintották Stepanovszkival, aki egy hájtásra kitta a mérget. A mérget azonban nem tette meg a várt hatást, a fényképész elbódult, rosszul létről panaszkodott és kihányta a mérget, aztán ledobta magát a dívánra és elaludt. Ekkor Szorogin jelt adott a többieknek, hogy végezzenek vele másként. Vegyék elő késeiket és szurukát agyon a fényképészt. Az oroszok erre is hajlandók voltak. Szorogin kiment és magukra hagyta társait, akik feltették a kabátot Stepanovszki testén s Barmin hatalmas erővel a fényképész csapás mellébe döfte a törőt a szív irányában. A mikor a gyilkosság megtörtént, Szorogin bejött és az ő felügyelete alatt fosztották ki Stepanovszkit. Huszezer korona helyett azonban csak 2000 koronát találtak nála. Ezt az összeget, valamint fényképezőgépét magukkal vitték. A gyilkosságot másnap felfedezték és a gyanu azonnal Szoroginra terelődött, mert tudták, milyen bizalmas barátságban volt a fényképésszel.

Ezért a bűntényért mondta ki ma a brassói hadbíróóság a hármas halálos ítéletet.

ARADI PROBLEMAK.

A lakáskérdés Aradon.

Az Aradi Közlöny legutóbbi vezércikkére vonatkozólag tisztelettel kérem, szíveskedjék a lapjában alábbi soraimnak helyt adni:

Csak röviden kérem. Ne higye cikkirő ur, hogy mi diszkertes villákról ábrándozunk. Egyáltalában nem ábrándozunk, mert az ábránd csak nagyvágyók szokása. Mi tisztviselők kizárólag csak azt óhajtunk elérni, hogy egy alánincézett 2—3—4 szoba s mellékhelyiségekből álló kis konyhakerttel bíró földszintes magánházat létesíthessünk leírhatlan nyomorban szenvedő szegény családainknak. Ilyen tisztességes törekvés elérhetéséhez minden vasaltnadrágu koldusnak joga van. Álljanak hát talpra e város bölcs atvái és segítsenek bennünket hozzá, hogy legalább a telkeket megkapjunk! Az építés már a mi dolgunk lesz. Oszlassák ki a telkeket, hogy azokat már őszkor megmunkálhassuk, mert ehhezünk! Habár némelyikünknek talán van pár forintia, nem képes a kofák Ónagyságukat árniuk-ért kielégíteni, azért ásní és kapálni akarunk, hogy jóllakjunk. Egyébként 15—20.000 korona terhet egy modern kis otthonért sokunk elvisel. De ki képes egy társasház 50—60.000 koronás terhet viselni? Aztán hogyan építtessék az? ... Talán a pince fölé az előszoba, fölötte a fogadó, azután az ebédlő, tetejébe a háló és legfölül a konyha legyen? Hát a fürdőszoba hova építtessék?

Mi nem így képzeljük ezt. Hiszen a felvezető lépcsőház költsége majdnem fedezi az általunk építeni szándékolt földszintes ház költségeit. — És nem mondhatnók, hogy „az én házam, az én váram.”

Itt csupa szegény tisztviselőről van szó, hát nem ábrándozhatunk emeletes házról. Csak szegény földszintes házak felépítésére kérünk egy-egy kis telket az Óvár-téren. Hallgassa meg ezt a kérésünket a város bölcs tanácsa és tüzesse ki a telkekre az árverést; vagy szabja meg önkénti árat és közölje a lapokban a feltételeket a lehető legsürgősebben. Tegyenek végre valamit a szegény tisztviselők érdekében is, mert a kereskedő, iparos, szatócs, kofa, sőt bérkecsisok sorsáról megélhetéséről hogy gondoskodik, azt sokszor olvassuk. Velünk azonban a legkevesebbet törődik, ami elég szomorú dolog.

Barabás Béla dr. főispán urat kérjük első sorban, hogy az első lépést megtenni szívesked-

jék abban az irányban. Csak meg kell kezdeni és a dolog menni fog.

Tisztviselő.

MŰVÉSZET.

* Dömötör Ilona hangversenye. Az aradi közönség mint komoly művészi eseményre tekint Dömötör Ilona csütörtök esti hangversenye felé. A művésznő, aki a legmagasabb operai klasszis képviselői közé tartozik, mint a budapesti m. kir. opera drámai primadonája a „Carmen”-ben, a „Rózslovag”-ban, a „Sámson és Delilában” való alakításaival szenzációs sikereket aratott. Aradi műsorát Dömötör Ilona a legkiválóbb zeneszerzők műveiből válogatta össze. Az est programja a következő: 1. Garagly Károly, az aradi zenede tanára: Két spanyol tánc: a) Nalaguerra (Sarasate). b) Habauera (Sarasate). 2. Dömötör Ilona: Ária „A hugenották” című operából. Rubinstein: Vanderschwabbe. Székás—Szentmiklósi: Pósta. II. rész. 3. Sándor Árpád: Liszt: Spozaliczia. 4. a) Garagly Károly: Weinianszky: Polonaise. b) Hauser: Magyar ábránd. 5. Dömötör Ilona: Ária a „Sámson és Delila” című operából. — Csiky: Bánkódás. Dömötör Ilonát Sándor Árpád zongoraművész, Garagly Károlyt Frankel Olga arhölgy fogja kísérni. A hangverseny este fél 9 órakor kezdődik. Jegyek 10 koronától lejjebb Scherhag-cégnél, este a pénztárnál válthatók. Körmendi Árpád fellépte közbejött akadályok miatt elmarad.

* Új műsor a Modern Kabarében. Arad város kis színháza ma este teljesen új műsort mutat be az új tagokkal. A mai műsoron szerepel a kabarének egy új színdarabja: egy némajáték. Ilyen zsánerű dologot még mióta a színház fenáll, nem mutattak be. Azonkívül még két kis kabaré-tréfa: a Don Juan és Samu mint diplomata. Azonkívül szerepelnek még teljesen új magánszámokkal: Gergely Emmy, Aradi Endre, Návay Ilonka, Rummy, Forray, Radnay, Harbányi, Szeghő, Hansi Gandé és több új attrakció. Hétfőn és pénteken új műsor. Vasárnap délután 5 órakor mérsékelt helyáru fehér műsor.

A háboru eseményeiből.

(Harcotéri jelentések.)

Genf. A francia vezérkar jelenti augusztus 20-án: Kölcsonös tüzéségi tevékenység Lassigny és Tréincourt vidékén. Az Oise és Aisne között francia csapatok este megszállották Morellinétől északnyugatra Chaase falut. A Maison du Champagnetól nyugatra az ellenséges rajtaütés eredménytelen maradt. Az éjszaka egyebütt nyugodtan telt el.

Mult éjszaka repülők Nancyra bombákat dobtak le.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelenti augusztus 21-én: Az olasz vezérkar augusztus 20-án a következő jelentést adta ki: Tegnap reggel heves tüzéségi tűz után számos ellenséges osztag megtámadta a Santo-Rosse déli lejtőjén a Cormon lévő nyugati és délnyugati állásainkat. Őrseink az ellenséget elkekeredett tusában feltartóztatták. Gyorsan elősiető erősítések ellentámadással visszautasították az ellenséget. foglyokat ejtettek és súlyos veszteséget okoztak az ellenségnek. Lebro tólól északra előretolt állásaink ellen intézett támadását tüzelésünkkel megghusítottuk, éppen úgy, mint a járőreink meglepetésére tett kísérleteket is. Az assiaioi fensikon felderítő osztagok foglyokat ejtettek. Útegeink a Logarnavölgyben és az Astico-völgyben az ellenséges útegek tevékenységét hatásos koncentrált tüzeléssel fogadtuk.

Bécs. Solf német gyarmattügyi államtitkár nagyszabású beszéde élénken foglalkoztatja a bécsi politikai és diplomáciai köröket. A rendkívül mérsékelt hangú beszéd annál nagyobb feltűnést kelt, mert Solfnak eddig mindig nagynémet és annexionista tendenciákat tulajdonítottak és most nyilatokban és világosabban hangoztatta a népszövetség-képzésének szükségességét és kijelentette, hogy Németországnak egyáltalában nincs szándékában Belgiumot megtartani, hanem az a célja, hogy Belgium független állam legyen, amely egy hatalomnak nincs alárendelve.

Bécsi illetékes helyen a nagyfontosságú beszédet nem mint egy miniszter privát nyilatkozatát értékelik, hanem mint az illetékes német politikai és katonai tényezők előzetes megállapodásának eredményét fogják fel, mert tény az, hogy a német főhadiszálláson hosszabb és behatóbb tanácskozások előzték meg a beszédet, amelynek nagy tartalmát, mint szövegét fixirozák.

A legközelebbi időben még több német államférfiu fog hasonló tartalmu beszédet mondani, melyeknek célja, hogy felvilágosítsa az entente közvéleményét Németország igazi békehajlandóságáról.

Beavatott helyeken úgy tudják, hogy Miksa bádeni herceg, akinek nyilvános békebarát szereplése feltűnést keltett, beszédet fog mondani, amely beszéd a béke ügyét illetőleg épp oly ke- retek között fog mozogni, mint Solf beszéde.

Berlin. Ronikier gróf, a berlini lengyel követ az este Radzivil herceggel Bécsbe utazott, a hol Burián külügyminiszterrel mebeszéléseket fognak folytatni. Elutazásuk előtt Ronikier gróf így nyilatkozott:

— A bécsi tárgyalások Lengyelországra nézve minden valószínűség szerint döntő jelentőségűek lesznek. A német nagy főhadiszálláson is sokat tárgyaltak a lengyel kérdés felől, itt azonban a kérdés nem tisztázódott teljesen. A bécsi utazás nem azt jelenti, hogy a bécsi felfogás változatlanul érvényesülni fog. Mindegyik fél engedni fog valamit és az eredmény oly kompromisszum lesz, mely mindenkit kielégít. Lengyelország mindenesetre királyt fog kapni, mert ez országnak monarchiára van szüksége, más alkotmányforma a jelenlegi viszonyok közt nem felelne meg.

— Azt hiszem. — folytatta Ronikier gróf — hogy a népek szövetségének eszméje meg fog valószínűlni és ezé az eszmé a jövő. Hiszek a meg- egyezésen alapuló béke lehetőségében, ha azonban ezen az alapon való megértést nem fogják mielőbb megtalálni, akkor a háboru még nagyon sokáig eltarthat.

Ronikier gróf két napig marad Bécsben.

HIREK

Kern Aurél Aradon.

— Városi zenekar terve. —

Kern Aurél, a magyar kir. Operaház volt igazgatója ma Aradra érkezett, hogy egy városi zenekar létesítése céljából Arad kulturéletének vezetőivel tárgyalást folytasson. Kern Aurél a Kultuszminiszter megbízásából köruton van és az Aradi Közlöny munkatársának a következőket mondta:

— Az impulzust a Kultuszminiszter terveihez adta meg, hogy a kormány szükségét látja a kultura decentralizációjának. Eddig minden kulturális intézmény Budapesten volt. Ha azt akarjuk, hogy Magyarországon nagy és egységes zenekultura fejlődjék, ennek kereteibe be kell vonni a vidék számottevő városait is. Egyelőre öt-hat ilyen város zenekulturáját akarjuk megalapozni. Minden város életében nagy fontossággal bír a zenekultura, már pedig a budapesti Filharmóniai-egyesületen kívül Magyarországon nincsen más szimfonikus zenekar. A városi zenekarok tervezésének célja, hogy az országban öt-hat filharmóniai-zenekart létesítsenek. A zenekarok felállítását csak háboru utánra tervezik, részben azért, mert a zenészek nagy része katonai szolgálatot teljesít és nem akad megfelelő ember, másrészt pedig azért, mert az államra és társadalomra újabb terheket róni nem akarunk. Látogatásomnak csak informatív jellege van s a város vezetőivel való tárgyalás után máris örömmel állapítom meg, hogy Aradon nemcsak minden kulturális kellék megvan ilyen intézmény létesítésére, hanem a vezető emberekkel oly megértéssel is találkoztam, amely a legszébb reményekre jogosít.

Holnap délelőtti 11 órakor Varjassy Lajos polgármester értekezletet hív össze, amelyen Kern Aurél is megjelenik és ismerteti a városi zenekar felállításának tervét.

— Szent István napja a minoriták templomában és a várban. Szent István napján a minoriták templomában ünnepi mise volt, amelyen Monay Ferenc dr. celebrált fényes papi szerdélettel. A délelőtti 10 órai mise alatt Dömötör Ilona m. kir. Operaház tagja énekelt. Az istentiszteleten a katonaság, valamint a hatóságok és festületek küldöttségileg vettek részt. — A vártemplomban d. e. 9 órakor ünnepélyes szent mise volt nagyhatású magyar szentbeszéddel, melyet Klag György tábori lelkes tartott nagy számu intelligens közönség jelenlétében.

— Kinevezés. A király Csipkés Ernő és Thurner Géza 2-ik honvédegyalozredbeli főhadnagyokat századosokká, Csiky Sándor és Ginzery József 2-ik honvédegyalozredbeli zászlósokat hadnagyokká nevezte ki.

— Értekezlet a főispánnál. Barabás Béla dr. főispán holnap délelőtti bizalmas értekezletet hívott össze. A főispán a törvényhatósági bizottsági tagoknál aziránt óhajt tájékozódni, hogy kit látnának legszívesebben a Kilenyi János főszámvevő nyugalmabavonulása következtében megüresedett főszámvevői és esetleg a számvevői állásban.

— A Mária Terézia-rend egyik lovagja magyar állampolgárságért folyamodott. Lenár Antal százados, akit a király néhány nappal ezelőtt tüntetett ki a Mária Terézia-renddel, tegnap délelőtti megjelent Thurner Mihály dr. polgármesternél és előadta, hogy Sopron város községi kötelékébe óhajtja magát felvétetni, mert a magyar állampolgárságot akarja megszerezni, hogy magyar báró lehessen, mint-hogy a Mária Terézia-renddel együtt jár a bárói rangra való emelés. Lenár Antal Sopronban született, ahol édesapja a 76-ik gyalozred karmestere volt. A vitéz századosnak Lenár Ferenc, a világhírű zeneszerző a testvérbátyja.

— Amnesztia tizennégy délszláv hazaárulónak. Károly király július 29-én kelt elhatározásával tizennégy délszláv politikusnak, akiket hazaárulás címén több évi súlyos börtönnel ítélték, amnesztiát adott. A politikusokat most szabadlábba helyezték. Köztük vannak Miladinovics Mátyás, Gyurkovic Miksa, Dumandovic György, Kovacevic Ljubomir és Simits János délszláv agitátorok, akik a banjalukai és szerajevói hazaárulási perekből ismertek.

— Hindenburg német békét jósol. Hindenburg a harmadik gárdaezred diszszemléje alkalmával a következőket mondotta:

— Helyzetünk kedvező, bár az utóbbi időben — s ezt nyugodtan szabad megállapítanunk — balsikerek is értek bennünket. Ezek olyan fordulatok, amelyekkel mindenkor számolnunk kell, de amelyek épp ezért nem is fognak minket megteveszteni. A siker a miénk. Az ellenség felmorzsolása megkezdődött, csak nem szabad engednünk, csak erősen ki kell tartanunk. Így elérjük azt, hogy tartós és becsületes német béke fog hazánkra virradni. És ehhez minden egyes embernek hozzá kell járulnia testi és szellemi erejének teljes megfeszítésével.

— Eljegyzés. Hackel Emil m. kir. népfelkelő százados és Theisz Rózsika jegyesek. (Nyitott ajtók.)

Az aradi napilapok, a sajtótörvény intézkedései alapján, az összes sztrájkba lépett munkatársakat előocsájtották. A lap tulajdonosok most intelligens urakat keresnek, akik hajlamot és tehetséget éreznek magukban az újságírás iránt. A jelentkezőket a lapok szerkesztői a lehető legrövidebb idő alatt bevezetik az újságírás technikájába. A kiadók a jelentkezőket magas fizetés mellett akceptálják. Régióta tapasztalják a szerkesztőségekben, hogy kívül az újságírás berkein, szép számmal találhatók urak és nők, akik eleven újságírói vénával rendelkeznek. Nagyon gyakran megéssik, hogy az ilyen született zurnalisztának egész életén át nem nyílik alkalma belülről kerülni egy lap redakciójának ajtaján. Az aradi napilapoknál most tág alkalma nyílik erre mindenkinek. A sztrájkba lépett munkatársak közül nem egy élvezett havi 800—900 korona fizetést, azonkívül háborus beszerzési és egyéb pótlékot. Fizetésük után járó adókat, továbbá hírlapírói nyugdíj és egyleti illetményeiket a lap tulajdonosok fizették. Mindenkinek biztosítva volt egy havi nyári szabadság. Szóval az újságírói pálya olyan jól felépített, konszolidált élethivatás ma már, hogy e pályára érdemes minden arra hivatottnak lépni. Az aradi lapok dolgozó szerkesztői egész gárdáját neveiték már fel a jól bevált újságíróknak, most is a legnagyobb szeretettel fogják kiképezni a jelentkezőket a szabad újságírói pályára.

— Új hadnagy. Seidner Rezső népfelkelő zászlósi, hadnagygyá nevezte ki a király.

— A görög király ezüst vitézségi érme. Zürichből jelentik: A Stamoja jelentése szerint Venizelos a görög királynak az ezüst vitézségi érmet nyújtotta át, mert kiváló hidegvérűségéről tett tanúságot, mikor nemrég automobilját ellenséges repülőgépnél megtámadta. A görögök új Achillese tehát elég szerény férfiú, megelégszik a kisezűsttel.

— Barabás főispán volt villája. Közismert, hogy a fővárosban mily hallatlan árakat kérnek egy-egy hónapos szobáért. Valóságos ulyra már az, ami a környékbeli nyaralókkal történik. Hogy példát említsünk. Barabás Béla dr. főispánnak mátyásföldi villáját a jelenlegi tulajdonos a nyári két hónapra tízezer koronáért adta ki. Miután a budapestiek a környékbeli nyaralókra a lakáshiány miatt rá vannak utalva, ugyanez a villatulajdonos a téli hónapokra is elérhet 3—4000 korona havibért, úgy, hogy egy év alatt a vételár jelentékeny részét megkeresheti.

— Tömeges gombamérgezés Bécsben. Bécsből jelentik, hogy az utóbbi napokban a szegényebb néposztály körében számosan megbetegedtek gombamérgezésben. A rendőrségi vizsgálat megállapította, hogy a gombát a vásárcsarnokokban árusították. Eddig huszonnégyen betegedtek meg súlyos mérgezési tünetek között, heten pedig meghaltak.

— Halálozás. Macskássy Márta, az aradi felsőbb leányiskola növendéke, életének 14-ik évében meghalt.

Iritz Sámuel makói lakos e hó 19-én Makón elhunyt. Temetése ma volt nagy részvét mellett. Az elhunytban Juhász Géza dr. aradi ügyvéd, valamint Juhász Dénes dr. budapesti kir. törvényszéki jegyző édesatyjukat gyászolják.

— Arad lakossága egész évre vásárolhat burgonyát. A hivatalos lap mai száma a közérlemezési miniszternek végrehajtási utasítását tartalmazza az 1918. évi burgonyatermeszést ár alá vételéről, közszükségleti célkra való igénybevételéről és felhatalmazásáról szóló rendelethez. E szerint azok, akik nem burgonyatermelők, vagy akiknek termése háziszükségletüket nem fedezi, saját háziszükségletükre burgonyát az alábbiak szerint vásárolhatnak: A vásárláshoz vásárlási igazolványt az illetékes községi előjáróság (polgármester) állítja ki. Ennek kiállításával egyidejűleg az engedélyt nyert fogyasztót a közellátásban részesülők sorából törölni kell. Ezen rendelet alapján a város területén lakó ellátatlanok jogos háziszükségletükre saját törvényhatóságuk egész területén burgonyát szabadon vásárolhatnak.

— Megégett gyermekek. Budaestről jelentik: Steuch Lajos hangszerkészítő két fia, a 10 éves János és 11 éves Lajos tegnap este egyedül maradtak otthon. Játék közben felrobant az asztalon levő petroleum lámpa, amittől tüz támadt és a gyermekek súlyos égési sebet szenvedtek. A mentők a Fehér Kereszt kórházba vitték őket.

— A Deutsch Testvérek cég gazdát cserél. Érdekes üzleteladról beszének városzerte. Amint hírluk a Deutsch Testvérek aradi cég tulajdonosa folytat tárgyalásokat egy Sági Henrik, Weichert Lipót és egy aradi pénztézetből alakult érdekeltséggel üzletének eladása tárgyában. A cég üzlete a nemrég elhunyt Deutsch Aurél bécsi nagykereskedő és Deutsch Fülöp tulajdona s a cégtárs halála után ez utóbbi kizárólagos rendelkezése alá került. A cégtulajdonos most a cég régi üzletvezetőjének bevonásával alakult érdekeltségnek óhajtja üzletét átadni, melyet természetesen a régi cég alatt vezetnének tovább. A vételár — az áruaktár és értékekkel együtt — értesülésünk szerint 700.000 koronát tesz ki, melyből a beváltársaság 200.000 koronával egy aradi pénzintézet kereskedelmi vállalata, mely legközelebb alakulna meg 500.000 koronával vállal részese-dést.

— Bécs mellett revolveres banda megtámadott egy tehervonatot. Bécsből jelentik: Florisdorf közelében a tehervonatok egy fordulónál megállanak. Kedden éjjel, mikor egy tehervonatot a fordulóhoz ért, tíz revolveres ember kényszerítette a fűtőt, vonatvezetőt és fékezőt, hogy szálljanak le a vonatról. Ezután feltörték két vaggont és körülbelül tizenhárom láda cukrot szedték ki a vaggonból. Ekkor véletlenül egy rendőri őrzőjrat érkezett arra, a mely üldözöbe vette a rablóbandát. A banda tagjai a ládák hátrahagyásával futásnak eredtek, de a rendőrségnek sikerült közülük hatot elfognia.

— Megkezdődnek a cérnakiutalások. A legutóbbi hetekben a cérnakiutalással foglalkozó központ anyaghiány miatt kénytelenek voltak a kiutalást beszüntetni. De Maly Ferenc miniszteri tanácsos intézkedései folytán a cérnakiutalások ipartestületek, iparosok és jótékonyági intézmények részére már a legközelebbi időben megkezdhetők lesznek. Cérnakiutalásért a pamutközponthoz kell fordulni, amely a cérnakiutalást még e hónapban megkezdte. Egyidejűleg intézkedés történt, hogy a háztartások cérnaszükséglete mielőbb biztosítható legyen.

— Öngyilkos urnő. Battonyán már régebbi idő óta vendégségben volt özv. Tuchsinszki Gyuláné klopodiai magánzónó, özv. Mogvórov Éleknél. Tuchsinszkiné e hó 17-én veronállal megmérgezte magát s dacára, hogy a sürgősen hívott orvosok gyomormosást alkalmaztak, nem lehetett megmenteni, 24 órai szenvedés után meghalt. Tettének oka életuntság, ismerőseinek gyakran hangoztatta buskomorságát, ilyen cselekedetre azonban senki sem gondolt. Asbóth Béla volt aradi jószágigazgatósi főtisztviselő neje testvére az elhunyt. Tuchsinszkiné ezelőtt két héttel saját kezűleg írta meg végrendeletét; készpénzvagyvónát, 40.000 koronát egyik öccsére hagyta. Maradt utána továbbá mintegy százezer korona értékű fehérnemű, bntor és ékszerek. Tegnap temették el az öngyilkos urnőt Battonyán nagy részvét mellett.

— Iskolai beiratás. A világi polgári leányiskolában a beiratások szeptember hó 2-án, 3-án és 4-ikén lesznek. Tandij egész évre 400 korona. — Igazgatóság.

Franciák harccal akarják kivívni a békét.

(1 millió 200 ezer amerikai érkezett Európába.)

Berlin. A Wolf-ügynökség jelenti: Az Avre-től északra a Royéból Anziensbe vivő ut mindkét oldalán tökéletesen visszavertünk augusztus 20-án egy erős francia támadást, melyet tankokkal hajtottak végre. Az Avre és Oise között napközben heves tüzerharc volt, melyet a front központjában nagyobb résztámadás követett. A támadások elhárító tüzelésünkben és ellenlökésünkben az ellenség nagy veszteségeivel megüszultak. A reggel hét órakor megkezdett, állandóan friss erőkkal és nagyszámu tankkal folytatott kísérlet teljesen meglőrt gyalogsági állásainkban. Augusztus 20-án ismét teljes eredménnyel végződött a németek védekezése.

Bern. Franciaország és szövetségesei ebben a percben annál inkább meg vannak győződve a háboru folytatásának szükségességéről, mert sem miféle jele sem mutatkozik, hogy Németország hajlandó volna a szövetségesek feltételeit, különösen Franciaországnak Elzász-Lotharingiának visszaadására vonatkozó követelést elismerni. A jelenlegi harctéri helyzet megerősíti a franciákat abban a felfogásukban, hogy e követelésük teljesítését a harctéren kell kicsikarni. A semleges közvetítésnek ezidőszerepét tehát semmiféle kilátása se lenne. A franciák szerint előbb a német militarizmust kell megtörni, addig, míg ez meg nem történt, nem lehet a békéről beszélni.

Zürich. Malvy, aki San-Sebastianban él, fogadta az ujságírókat és a következő kijelentéseket tette:

— Remélem, hogy sokkal hamarabb fogok Franciaországba visszatérni, mint ahogy azok hiszik, akik most hatalmon vannak. Az én száműzetésem a legjobb bizonyítéka a jelenlegi rendszer tarthatatlanságának.

Berlin. A Vossische Zeitung írja: A szovjet kormány azt az utasítást adta Joffenak, hogy a tárgyalások folyamán a német kormánynak ne okozzon nehézségeket. Feltételezhető, hogy azok a javaslatok, amelyeket Joffe Moszkvából Berlinbe vitt, elfogadható alapot fognak képezni a meg egyezésre.

Genf. A svájci lapok az új nagy csata kifejlődését Noyon kívül várják.

Berlin. Újabb megállapítások szerint a nyugati harctéren az amerikai hadsereg 713.000 harcra képes embert számlál. Az egyik frontszakaszon mintegy 400.000-en vannak, azonkívül ötszáz ezer olyan amerikai katona van Franciaországban, akik a csapatokhoz nem tartoznak, úgy, hogy összesen mintegy 1.200.000 amerikai katona van Franciaországban.

Berlin. Ide tegnap este érkezett az új francia áttörési csata híre, amelyet itt bizakodó

megnyugvással fogadtak, mivel a német közvélemény teljesen elő volt rá készülve. E jelentés szerint a franciák 18 és 19-iki heves támadásai csak bevezetései voltak az áttörési kísérletnek. A német hadvezetőséget Foch tábornagy ez újabb akciója nem érte váratlanul, ezt az is bizonyítja, hogy az első lökést elkeseredett harcok után sikerült megtörni. A 19-iki harcokkal Foch — a németek rendszere szerint — azt akarta elérni, hogy tévedésbe ejtse a németek az áttörési lökés helyét illetőleg. Ekkor Blauvraignes és az Oise közti szakaszon voltak a leghevesebb támadások. Bár az Aise és az Aisne közti szakaszon szintén heves harcok játszódtak le 19-én, ezek azonban mint mellékes hadműveletek tűntek fel. Most derült csak ki, hogy az Oise és az Aisne közti szakasz volt az entente hadműveleteinek tulajdonképpeni célja. Ez az áttörési kísérlet, amelyre Foch itt vállalkozott, oly erővel történt, amilyent az entente csapatok főparancsnoka eddig még sohasem tudott alkalmazni. Az entente sajtójában már régebben hangoztatták, hogy Foch minden el fog követni, hogy a döntést még az ősz előtt hieroszakolja. Franciaország északi részében nagy események játszódtak le. Ez a mostani áttörési kísérlet talán csúcspontja az egész világháborúnak.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti: Kievből egy szikratávirat jelenti, hogy a lázadó parasztok elfoglalták Csernigov városát, ahol két ágyut, több géppuskát, azonkívül a bankokból nagymennyiségű pénzt zsákmányoltak. A szikratávirat szerint az 1500 főnyi német helyőrséget lemészárolták.

Genf. A Corriere de la Sera jelenti, hogy patok Foch tábornok az olasz fronton is helyettesítheti magát. Így az összes entente-csapatok egy legfőbb parancsnokság alá kerültek és Foch fogja Olaszországban is az operációkat vezeteni.

Berlin. Az Express Correspondenz moszkvai távirata szerint a szovjet-kormány szabad ságkölcsonnt bocsát ki, hogy megszerezze az anyagi eszközöket az entente elleni háborúra. A jegyzésre a magánbankok és az ipari vállalatok kényszer útján is rábíthatók.

— A gyanus paraszt kocsi. Bősörményi András rendőrőrmester tegnap a Heim Domokos-utcában járt, amikor az 1. számú ház előtt gyanus külsejű parasztkocsit látott. Közelebb ment, felemelte a takrót, amellyel a kocsi be volt borítva és alatta lisztes zsákot talált. — A kocsi tulajdonosa Mihályes János feltóti földműves elmondotta, hogy Draucról jött és 319 kiló lisztet, 15 kiló kristálycukrot és 23 kiló árpát hozott be Karpelesz Zsigmond aradi szabómesternek. A kocsit a rendőrőrmester felvitte a városházára, ahol nemsokára megjelent Karpelesz is. A szabómester beismerte, hogy a szállítmány neki érkezett, hogy ő koszosokat tart és azok hozzátartozói küldték be az élelmi szereket. A nyomozás folyik.

— Rejtélyes gyilkosság Siklóson. Az aradi ügyészségnek ma Siklósról telefonon jelentették, hogy Onyiga Péterné két nap óta eltűnően a csendőrség felkutatása iránt a nyomozást megindította. Ma azután az eltűnt asszony holttestét megtalálták egy szomszédos ház kútjában. A gyanú Onyiga Péterre, az elhunyt asszony férjére irányul, aki most tért haza orosz fogságból s kiről a falubeliek azt állítják, hogy mindig egyenetlenségben élt feleségével. — Az ügyészség a bejelentés folytán felhívta a vizsgálóbírókat a boncolás megejtésére. A vizsgálóbíró a törvényszéki orvosokkal és a királyi ügyésszel ma délután Siklóra utazik, a vizsgálati cselekmények foganatosítása végett.

— A nőiruhás férfit besorozták. Megírtuk egy pár nappal ezelőtt, hogy a katonarendőrség egy nőiruhás férfit fogott el, akinek női cse lédkönyve volt és azt állította magáról, hogy joga van női ruhában is járni. A rendőrség akkor megvizsgáltatta és dr. Prohászka tiszti főorvos megállapította, hogy az illető férfi. Kiderült az is, hogy ez a groteszk alak közönséges csavargó, aki így akarta meguszni a katonászkodást. Aradon azonban minden leleményessége kárba veszett, mert a hatóság ma cs. és kir. hadkiegészítő parancsnokság sorozóbizottsága elé állította, ahol minden további nélkül besorozták katonának. Most majd az 35-ös gy. logezred egyenruhájában elmékedhetik Jakobovics azon, hogy jobb lett volna-e nőnek maradni, mint féfinak.

— A parkünnepély károsultja. Lavuska Demeter aradgái vendéglős tegnap délután megjelent a rendőrség központi ügyeletés tisztjénél és feljelentést tett ismeretlen tettes ellen lopás miatt, mert a 33-as parkünnepélyen néhány aranyláncát és duplafele arany óráját ellopták. Állítása szerint nem is volt tolongásban.

— Egy szurásért — kétezer korona. Müller Károly, Arad város egykori képviselője, végintézkedésében meghagyta, hogy halála után három orvos szurja keresztül a szívét s hogy ezért a ténykedésért az eljáró orvosok hagyatékából tiszteletdíjat kapjanak. Dr. Tisch Mór és dr. Hecht Arnold főorvosok és dr. Vass Sándor, akik annak idején a szívszurást végezték, ma kérvénnyel fordultak a bírósághoz a honorárium kiutalása érdekében. A hagyatéki bíróság kétezer koronát utalt ki az orvosoknak és utasította Tedeschi Viktort, hogy az összeget a hagyaték átlagából fizesse ki.

— Az orosz-lengyelországi ruházati anyagokat átvevő szindikátusról. Közöltük már, hogy a fővárosban szindikátus alakul az orosz-lengyelországban található ruházati cikkek átvétele és behozatala érdekében. Az aradi kereskedelmi és iparkamara közli, hogy az ez ügyre vonatkozó tájékoztató és alapítási tervezet a kamara irodájában a hivatalos órák alatt 9—2-ig megtekinthető. Mindkét körlevél olyan terjedelmes, hogy helyszüke miatt nem közölhetjük.

Schreier Simon regénye.

(Milhomos lett az aradi artista.)

A háborus történetek sem mindig szomorúak. Néha a gyászkeret után kívánczó hírek tömegében fel-felbukkan egy-egy derültebb esemény híre is. Ilyen legújabbban az aradi Schreier Simon esete.

Valamikor régebben mint artista kezdte szereplését Aradon Schreier Simon. Innen a városi Barocaldi-cirkuszba került, míg végül is Spanyolországban mint torreador lett általánosan ismert és népszerű. A háboru hírére hazajött. Mint katona azonban nem tudott sikereket felmutatni, hamarosan hadifogoly lett s mint ilyen Szibériába vitték. És itt kezdődik Schreier Simon szerencséje.

A sok hadifogoly között volt több lengyel internált is. A hadifoglyok és internáltak érintkezése során Schreier Simon megismerkedett Spetkovszky durgazdag varsói gyárossal és családjával, akik szintén Szibériába voltak internálva. A durgazdag gyárosnak fiatal szép leánya s az égg szemű, karcsu torreador szívében lassanként olyan mély szerelem éledt, hogy ennek az apa sem tudott ellentállani és a fiatalok még ott Szibériában egybekeltek.

Mikor az oroszországi viszonyok megváltoztak, Spetkovszky száműzetése is megszűnt és szabadlátra lett vejevel és családjával visszatért Varsóba, ahol a volt torreador apósának gyárában segédkezik most a gyár vezetésében.

Ezt az érdekes történetet Veres János szakaszvezető írja most egy hosszú levélben és hogy annak hitelességéhez szó se férjen. Veres János szívesen mondja el, hogy a fogságból történt szabadulása után, milyen magyaros vendégszeretettel fogadta őt vendégül Schreier Simon apósának varsói palotájában. Kétségtelen tehát, hogy az aradi artista fiu kalandos pályafutás után, ma már durgazdag emberként hajtja fejét Somra varsói palotájában.

Ime ilyen történeteket is termet a háboru.

— A pápa levele Leninhez a cár családja érdekében. Bernből írják: Benedek pápa akciót kezdett Miklós excár özvegye és gyermekei érdekében. Miután a szentszéknak Moszkvában nincs közvetlen képviselője, a stockholmi nunciust utján levelet küldött Lenin miniszterelnöknek, akit keresztényi emberszeretete nevében arra kért, tegye lehetővé, hogy a sokat sanyargatott cári család elhagyhassa Oroszországot és valamely nyugateurópai kolostorban meghúzódhassék. Még nem jött meg a híre, milyen választ küldött a megható pápai üzenetre Lenin néphívos.

— Elfogott katonaszökevény. J6 fogást csinált a tegnap le zajlott 33-as parkünnepélyen az aradi katonarendőrség egyik detektívje. — Észrevette, hogy Petik József gyalogos, többszörösen körözött katonaszökevény, a tömegben sétál és szórakozik. Azonnal előállították a katonarendőrségre, ahol Inspectoris főhadnagy azonnal megállapította, hogy Petik több ízben megszökött ezredétől, legutóbb pedig a temesvári hadosztálybíróság 7 hónapi súlyos börtönrre ítélte különböző büncselekményért. Már a múlt év december óta szökésben van, így a statáriális eljárás nem vonatkozik rá, mert csupán a június 5-ike után megszököttekre vonatkozik a rögtönbíráskodás. Petik Józsefet előállították a 33. gy. e. pótzászlóaljparancsnokságához, ahol szökései miatt súlyos büntetés vár rá. Ezredének parkünnepélye mindenestre emlékezetes marad előtte.

Bécsi tanító az aradmegyei vendégszeretetről.

(Hogy bántak az osztrák gyermekekkel Kisjenőn.)

Érdekes levelet kaptunk ma Parer Vilmos Bécsi községi tanítótól, a Kisjenő-Erdőhegyen uyaraló osztrák gyermekek csoportvezetőjétől. Azok a bécsi lapok, melyek még a gyermeknyaraltatás alkalmából is támadnak bennünket, tudomást szereznek erről a levélről. Parer csoportvezető meleg szavait, magyar fordításban, itt adjuk:

Két hete immár, hogy ebben a vendégszerető országban időzünk, amely megtartotta eddig azt, amit ígért: fényt, levegőt, bőséges táplálkozást, szívélyességet és tiszta emberszeretetet. Ófelsége nemes szózata a gyenge gyermekek ezreinek számtalan forrásait nyitotta fel a megerősödésnek, azoknak a sáppadt arcú sovány képű csöppségeknek, akik olyan korán farkasszemet néznek a gonddal. Források ezek, melyek enyhülést hoztak, mikor ezek a gyermekek a nehéz életküzdelemben már-már le-törtek.

Lesz-e köztük egy dalköltő, aki majdan dicsőíteni fogja Magyarországot spontán segítségét, vagy meg fogja énekelni ezeket a könnytől elázott asszonyszemeket, mikor látták, hogy a hosszú vasuti úttól elernyedte gyermekek arcocskái, hogy változtak át mosolygássá, látván a szívélyes fogadtatást? Ez lesz a fonál, amelyen haladva, kitudunk majd jutni, ebből a rémes háborus zürzavarból oda, ahová jutnunk kell: az emberszeretethez.

A gyermek most már a nyilvánosság középpontjában áll. Ő a jövő. És amint ez a háboru soha el nem felejtődik majd, úgy tovább fog élni az emberiség emlékezetében császáruk és királyunk nemes akciója és oda fog vezetni, hogy a népek és nemzetek az életfenntartó közös érzésben és közös akaratban egyesüljenek. Sokan ezek közül a gyermekek közül még évek múlva is felemelik majd a palavesszőt és megírják a köszönet ódáját.

No de maradjunk Kisjenő-Erdőhegyen. Jelenleg itt 63 gyermek üdül. (37 leány, Tomasek Emma tanítónő és 26 fiú Parer Vilmos tanító vezetése alatt), kiket Uff János királyi tanácsos főmérnök páratlan lelkiismerettel kitűnően elhelyezett, mintha már hónapokkal ez előtt szervezték volna ezt az ügyet. A társadalom minden rétege versenyzett abban, hogy a legelőzékenyebben támogassák az akciót. Különösen meg említenéd Aisleitner Hugó főbeerdő tanácsos, Madarassy Jenő jószágfelügyelő, Messer Lipót kir. tanácsos, Vályi Lajos főmérnök vasuti felügyelő, Lázár Zoltán dr., Tabajdy Lenke, Mann Vilmos kereskedő, Lengyel István, a Mátray tanítócsalád és mások.

Naponta többször gyülekeznek a gyermekek vezetőik körül, meglátogatják a vasuti állomást, fogadtatásuknak felejthetetlen helyét. József főherceg parkjait, azután a Körös hűsítő vizében fürödnek, elsétálnak a messze erdőben és még a nagy síkságon is csodálatosteljes tetszést találnak. Ófelsége születésnapjára Reichenauba távirati üdvözlötet küldtünk. Erész kis irodalmat képeznek azok a levelek, melyeket a gyermekek otthonukba küldenek. Őt gyermeknek nagy gondot okoz: mit csináljanak, hogy tanulási előmenetelük kárt ne szenvedjen, a mennyiben szerétnének *ittén áttelelni*, amire szívélyes meghívást kaptak gazdáiktól. Az, hogy oly korán távol vannak hazájuktól, nem teszi őket, amint várható volt, félénkekké; ellenkezőleg, biztos fellépést kölcsönöz nekik a távollét. Tapasztalható, hogy a szívélyes és az együttérzés minden jelét felmutató fogadtatás kicsi lelkükben el nem törülhető nyomot hagy hátra.

Parer Vilmos tanító,
a Károly gyermeknyaral-
tatás bécsi csoportvezetője.

Megvesztegetett miniszteri tisztviselők.

(Forulnat a szabadkai háromnegyedmillióssal-
oszlásban.)

A szabadkai zsircsalás ügyében mára váratlan fordulat történt. Katkics Béla főhadnagy és Papp József földmívelési miniszteriumi tisztviselő eddig erősen tagadta bűnösségét s minthogy a nyomozás és vizsgálat során adat, amely bűnösségüket bizonyította volna, nem volt, szabadlábban maradtak. Az éjjel Mogan végre beismerte, hogy a pénz egy részét, százhatvan ezer koronát nekik adta át. A vallomás alapján Katkicsot és Pappot még az éjjel bevitték a rendőrségre, ahol őrizetbe helyezték őket.

Tegnap délben érkezett meg Szabadkáról Koch Jenő detektív és magával hozta Engelsmann Jenőt. Engelsmann szabadkai vallomása során is megmaradt amellett, hogy az előleghől mindössze 60.000 koronát vett át, de azt a cservenkai parasztnak a zsirra előlegül ki is fizette és haszna az egész üzletből csak az az 5300 korona közvetítési díj volt, melyet Moganától kapott. Kiss István dr. rendőrkapitány Engelsmannat tegnap délután két óra hosszat vallatta, de eredmény nélkül. Este aztán a kapitány maga elé vezeltette Moganat és szembesítette a szintén jelenlévő Engelsmannal. Rendkívül izgalmas jelenet következett, amelynek során Mogan szemébe mondta Engelsmannnak, hogy ő vette át a háromnegyed millió legnagyobb részét. A pénzt négy szemközt adta át neki.

Engelsmann ennek ellenére is folytatta hazudozásait és a rendőrkapitány, miután semmire sem ment vele, abbahagyta kihallgatását, de új-

ből vallatásra fogta Moganat. Ekkor Mogan végre beismerő vallomást tett. Elmondta, hogy a pénzből 160.000 koronát két egyenlő részben Katkics Béla főhadnagynak és Papp József földmívelési miniszteriumi tisztviselőnek adott át. Ez a vallomás nagy meglepetést keltett a rendőrségen, mert egy Katkics, mint Papp József tagadták eddig, hogy pénzt kaptak, sőt Katkics még a szállítási igazolványokról sem akart tudni. Mogan vallomásában részletezte is a pénz átadásának körülményeit. Elmondotta, hogy Horovitz Emil bécsi kereskedő bemutatásakor a Palace-szállóban hét-hétezer koronát, a szállítási igazolványok átadásakor 63 63.000 koronát, a cservenkai vasuti állomáson pedig 15 15.000 koronát adott át két társának.

E vallomás alapján Kiss rendőrkapitány még az éjjel a főkapitányságra hozatta a főhadnagyot és Papp Józsefet, ma délután pedig megkezdte kihallgatásukat. Katkics továbbra is rendületlenül tagad és Papp József is csak annyit ismer be, hogy 4800 koronát kapott Moganától. Egyelőre mindkettőt őrizetbe helyezték.

Érdekes, hogy a szállítási igazolványokat, melyeket Papp szerzett és amelyekről a rendőrség azt hitte, hogy a kulai főszolgabírósg őrizi őket a zsircsalás aktái között, nincsenek meg. Valószínű, hogy Katkics az igazolványokat a cservenkai állomáson megsemmisítette.

FIGYELMEZTETJÜK lapunk t. olvasóit, hogy a lapkihordóktól újságot vásárolni, vagy nálunk a lapra előfizetni szigorúan tilos. Aki ezen óvást figyelembe nem veszi, büntetendő cselekményt követ el. — —

KÖZGAZDASÁG.

Borszindikátus alakul az ukrán kivitelre

A földmívelési miniszter kibővíti a borpincéket.

Budapestről telefonálják: A földmívelési miniszteriumban szeszértékesítő részvény társaságnál befejezéshez közelednek a borpárlat és mindennemű más szesz ital kivitelére vonatkozó tanácskozások. A tanácskozások eredménye, hiteles értesülések szerint az, hogy az Ukrainába irányuló kivitel a Haditermény égisze alatt, borszindikátus fogja intézni, amely szindikátus az érdekeltekből alakul husz millió korona tőkével.

Az ügyet a miniszter megbízásából Graf Elemér, a magyar mezőgazdák szövetségének igazgatója és Zwack Akos lőkörgyáros készítik el. Az osztrák, a német és egyéb semleges külföldre irányuló kivitel továbbra is szabad marad és az eddigi feltételek mellett bonyolítható le. A szindikátus tagjai részére a bevásárlásnál egy egységes vonalárát fog megállapítani, a bevásárlási és eladási ár közötti különbség egy csekély hányada a Hadi Terményé lesz, körülbelül 50 százalék az államnak jut, az ezután fennmaradó haszon a szindikátusé lesz.

A földmívelési miniszteriumnak sok gondot okoz a borközpincék kérdése is. A miniszterium a nagy bortermésre való tekintettel szeretné a gazdákat megmenteni attól, hogy hordó és pince hiányában kénytelenek legyenek bármily áron eladni boraikat. A miniszterium borpincék létesítésével és a meglévő közpincék fejlesztésével akar segíteni a bajon, de munkája igen sok nehézségbe ütközik. Az országban jelenleg 8 helyen vannak borpincék, ezek férőhelye együtt nem nagyobb 60.000 hl.-nél.

Az új kispincék felállítására munkásokra, gépekre, gummicsovokra van szükség mindenütt beszerzése ma szinte leküzdhetetlen nehézségbe ütközik. A miniszterium borászati osztályában azonban most készül a tervzet, mely mind e nehézségekkel számolva, a hadvezetőség segítségével, ha új borpincéket nem is tud létesíteni, legalább a meglévőket fogja tetemesen kibővíteni.

— Tartós szilárdság a tőzsdén. Budapestről telefonálják: A négy napos szünet dacára az irányzat szilárd maradt. Az árfolyamok néhány koronával emelkedtek. A zárlati kurzusok a következők: Magyar Hitel 1384—86. Osztrák Hitel 914—09. Agrárbank 1079—85. Fabank 975—68. Forgalmi bank 442—38. Hazai bank 666—60. Jelzálog 581—74. Ingatlan bank 734—29. Kereskedelmi bank 5995—6005. Leszámitoló bank 835—45. Magyar bank 982—92. Merkur 365—62. Általános közsén 2195—2205. Beocsi-ni 1228—50. Salgó 1242—55.

—Gépjavitó műhelyt kérjen a város. Zádor Imre gépüzemigazgató érdekes beadvánnyal fordult ma Arad város tanácsához. Az üzemigazgató elmondja, hogy Pozsony, Kaposvár, Szabadka és Kolozsvár városokban mezzgazdasági műhelyeket rendezett be a hadügyi kormány, amelyekben elsősorban gőz- és motorékek, cséplőgépek és a mezőgazdasági gépek nél szükséges egyéb gépek javítását intézik katonai felügyelet alatt. A hadügyi kormány kiterjeszti az üzemek berendezését és újabban Nagykanizsán, Pécsen, Székesfehérvárott, Zomborban, Nagybecskerekén, Békéscsabán, Egerben és Munkácson akar gépjavitó műhelyeket felállítani. A gépüzemigazgató, azt javasolja, hogy a város haladéktalanul tegye meg a kellő lépéseket, hogy a hadügyi kormány Aradon is állítson fel gépjavitó műhelyt és írjon fel ilyen értelemben a hadügyi kormányhoz.

—A Budapesti Keleti Vásár igazgatósága arról értesítette az aradi kereskedelmi és iparkamarát, hogy a keleti vásárra történő felutazáshoz szükséges féltaru vasutijegy igazolványok elfogytak és így céltalan most már ezért folytatni.

Akik nem jegyezték hadikölcsönt.

(Hadseregszállítók névsora.)

Fenti cím alatt közölt cikksorozatunk első cikkében megemlítettük, hogy a hadseregszállítók hivatalos felszólítást kaptak, amelyvel felhívták őket, hogy közöljék, mennyi hadikölcsönt jegyezték 1917. év végéig. Ilyen hivatalos felhívás két hatóság részéről is érkezett a hadseregszállítókhoz, mégis se szeri, se száma azoknak, akiknek a neve mellett a hadikölcsönt feltüntető rovat üres. Mi indíthatta ezeket a cégeket és egyéneket arra, hogy ne közöljék ezt az adatot a hatósággal, nem tudjuk, de igen valószínű, hogy a ki jegyezték hadikölcsönt és főleg aki eleget jegyezték, az nem is titkolja el. Mai cikkünkben tehát azoknak a szállítóknak a neveit közöljük, akik 1 millió koronánál többet szállítottak a hadseregnek s akiknek a neve mellett a hadikölcsönjegyzés összege nincs feltüntetve.

A névsor a következő:

Bauer husszállító, Trencsén	1.700,000
Benedek marhaszállító, Nagyvárad	1.000,000
Berger Testvérek kötéláruszállítók	1.047,000
Berzy, Nagy és Weidlich fűszerszállítók, Miskolc	1.650,000
Bachrach és Egry marhaszállítók	1.739,000
Bleier és Weisz kötéláruszállítók	1.850,000
Bohrer konfekcióskereskedő	1.429,000
Böhm Sándor szalmaszállító	1.192,000
Brück Miksa kórh. élelm., Temesvár	1.440,000
Bruck és Goldberger, Temesvár	2.523,000
Dabic Ilja marhaszállító, Zágráb	3.167,000
Dávid János és fia építők	1.577,000
Droppa Péter bőrgyár, Liptószentmiklós	1.541,000
Duschinsky G. rövidárkereskedő, Pozsony	1.739,000
Fejérváry Ödön és Társa építők	1.087,000
Ferenc Lajos konfekcióskereskedő, Nagyszében	1.200,000
Ferecny és Hienz borszállítók, Nagyszében	1.990,000
Glasz Béla	1.920,000
Goldstein Mór marhaszállító, Kassa	1.867,000
Gosztonyi homokszállító	1.257,000
Városi sütőde r.-t., Zágráb	1.047,000
Grosz Sarolta élelmiszerszáll., Pécs	1.395,000
Hidegh Dániel mészáros, Vukovár	2.098,000
Hollischer Fülöp konfekcióskeresk.	2.651,000
Hunnia hadfelszerelési gyár, Pozsony	2.210,000
Kávéközpont	1.750,000

Kosik Ferenc építő, Esztergom	2.090,000
Kotz Gusztáv bocskorsz., Szászváros	3.792,000
Kováts Ferenc bőrgyár, Székesfehérvár	1.565,000
Kováts József kórházi élelmező	2.424,000
Krausz Emil husszállító, Eszék	3.305,000
Kundic és Biljan marhaszáll., Zágráb	2.259,000
Leblang Samu, Kassa	1.257,000
Magyar szijgyártók term. szövetei,	1.337,000
Mayer és Scheffer szalmasz., Zágráb	2.101,000
Merbl Arnold építő, Nagykanizsa	1.870,000
Nyitray, Braun és Kraus szénaszállítók, Zágráb	1.441,000
Pozsonyi kereskedelmi r.-t.	4.512,000
Pressler Sándor marhaszállító, Felsőtárkány	1.132,000
Schall Antal és Iszl bakancsszállító	8.858,000
Seidner és Klinger konfekcióskeresk.	2.045,000
Stark-féle szeszfinomító, Liptószentmiklós	1.791,000
Szentgotthárdi sarló- és kaszagyár	2.532,000
Szilgyártók alkalmi szövete	8.053,000
Totis Zsigmond konfekcióskereskedő	3.823,000
Weisz élelmező, Nagytapocsány	1.135,000
Wolfner Vilmos borszállító, Versec	2.186,000

Ugyisint a mai cikk keretében közöljük annak a néhány érdekesebb hadseregszállítónak a nevét, akiket ugyis mint szállítókat, valamint a hadikölcsönjegyzésben való részvételük szempontjából halasztuk ki a hadseregszállítók tengeréből.

Ilyen pl. **Bernády György dr.** volt marosvásárhelyi főispán, aki 52.000 korona áru cipőt szállított. Hadikölcsönjegyzése nincs feltüntetve. **Gudenus Béla báró** 108.000 koronaért szénát. Hadikölcsönjegyzése nincs feltüntetve. **Hámory László dr.** országgyűlési képviselő 37.000 koronaért szalmát liferált, hadikölcsönjegyzése ismeretlen. **Ivánka Imre** országgyűlési képviselő 673.000 koronás marhaszállítással szerepel a jegyzékben. Hogy mennyi hadikölcsönt jegyezték, az nincs feltüntetve. **Sebastiani Vilmos** terményszállító 223.000 koronát tett ki, hadikölcsönjegyzése ismeretlen. **Zeidl Vencel** árdragító budapesti városatyja 59.000 koronás szállítással szerepel, hadikölcsönjegyzéssel nem. **Béldy Ferenc gróf** 385.000 koronás marhaszállítása azért érdemel említést, mert ezzel szemben a hét hadikölcsönre 5000 koronát jegyezték.

— Megengedik az ingatlanárverést. Közöltük, hogy a kormány az ingatlanárverések megengedése érdekében rendelet-tervezetet készített. Az igazságügyminiszter már több hónappal ezelőtt elkészítette a javaslatot s most arról értesülünk, hogy a jelzálog-tartozások után felgyülemlett kamatokat az árverésnél elért vételárból ki kell egyenlíteni. A jelzálogintézetek körében úgy tudják, hogy a kormány rendelete csak a három évi és csak az öt százalékot nem haladó kamatok sorozását fogja megengedni a tőkével egyenlő rangsorba. Az ezt meghaladó kamatokat csak akkor lehet érvényesíteni, amennyiben erre fedezet van. Az árverés elrendelése kérdésében a telekkönyvi hatóságok fognak a körülmények mérlegelésével esetenként határozni.

— Egy millárddal emelkedett a bankjegyforgalom. Bécsből telefonálják: A képviselőház pénzügyi bizottságának szeptember 10-ére egybehívott ülésén már nem **Wimmer** báró jelenlegi osztrák pénzügyminiszter fogja képviselni az adójavaslatokat, mert addig **Wimmer**

megvált mostani miniszterségétől és vagy a közpénzügyminiszteri tárcát veszi át, vagy az osztrák magyar bank kormányzója lesz. — Bankkormányzói kinevezésével kapcsolatban épen most került nyilvánosságra, hogy a bankjegy forgalom a legutóbbi hónapokban ismét **egy millárddal emelkedett** még pedig 24 millárdról 25-re.

— Az Adria Biztosító Társulatnak a lefolyt üzletévre vonatkozó ideiglenes zárszámadása szerint az üzlet lefolyása úgy a tűz, mint a betörés elleni biztosítási ágazatban nem volt kielégítő, főleg azért, mert rendkívüli módon emelkedtek az üzemi költségek, különösen a személyzetnek ismételt felemelt javadalmazása folytán. A szállítmánybiztosítás mérsékelt nyereséget hozott. Az életbiztosítási ágazatban jelentékeny az emelkedés és a szaporulat kerekén 65.000.000 koronát meghaladó biztosított tőkét képvisel. A választmány jóváhagyta az igazgatóságnak azt az indítványát, hogy **ideiglenes osztalék** címén, mint a múlt évben, részvényenként 160 korona fizetessék ki.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Érdeklődő. Ön azt mondja, hogy egyik-másik sztrájkoló nem tud uralkodni magán és muszáj írnia. Hát miért tudott uralkodni magán, amíg a szerkesztőségben ült?

Humor. Azt olvassuk, hogy Boda Andor, a ki legutóbbi lapunk érdekes tárcáját írta, bankhivatalnok s az egykori budapesti rendőrfőkapitány fia. A sztrájkban álló kitűnő és jól informált riporterek fájékozására megüzenjük, hogy a mi tárcáirónk apja (mert ugyilátszik erre sulyt helyeznek) főtisztviselője volt a postatakarékpénztárnak. Ő maga pedig soha sem volt bankhivatalnok, ma sem az. Sztrájk közben talán mégis le lehetne szokni a **tehetetességről**.

B. K. Arad. Mosolyogni kell a kis ponyvátákolmányon.

MODERN KABARÉ.

Központi Szálloda Salacz-utca.

Csütörtökön, augusztus 22-én és a következő napokon:

Teljesen új műsor és magánzámok.

Borzalmas éjszaka, Fancsac némajáték Rummyval a főszerepben.

Don Juan. Kabaré-tréfa.

Samu mint diplomata. Belsőzet.

Gergely Emmy új szökevény. Aradi Endre, Návaý Ilonka új számokkal. Azonkívül Rummy, Forray, Radány, Horváthy, Szeghő, Hausz Clandé új dallal.

Hétőn és pénteken pikáns-est.

Táncszínház a Központi szálló belkerületében. Az előadások naponta tíz órakor kezdődnek. Előadás után parkett tánc. Belépődíj 2 korona.

A szerkesztést felel

STAUBER JÓZSEF.

NYILTÉR.

Ezen rovat alatt közöltaként nem vállalunk felelősséget.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetetlen jó leányunk és testvérünk elhunytá alkalmával szíves részvételükkel fájdalunkat enyhíteni igyekeztek, ezúton halás köszönetet mondunk.

5967

Zsaskásy család.

Portor Butor

ÉFEX.

lakásberendezések

a legnagyobb választékban, a legelőkelőbb kivitelben, mindenféle árban

Wlora, Mt. Ungarassze 50-51.

Villamos erőre berendezett tűzifa türeszelő gépek

olesó vágatási díjak mellett állandóan üzemben.

Bérvágások öl- és waggonszámra jutányosan eszközöltetnek.

Tűzifa utalvány nélkül is kapható.

Holländer Alfréd

Marospartii Tűzifa Telepen. 5970

Telefon 136. és 780. Telefon 136. és 780.

Bérbe vennék

oly helységet a belváros területéhez közel, amelyben nagy istálló és udvar, kb. 3-4 szobás lakás van.

Bokor, szállító.

Ha-zonbérbe adó birtok

450 hold prima fekete föld, gazdasági épületekkel és uri lakkal. Országút mellett. Vasuti állomás 6 km. Ajánlatok **Bánhidy Sándor, Alsóismánd** intézendők. 5950

15650-1918. kh.

HIRDETMENY.

A m. kir. miniszteriumnak a gyapjukészletek és gyapjasbőrhulladékok forgalmáhozatalának korlátozása és az érték követelhető legmagasabb árak megállapítása tárgyában kelt 2605-1918 M. E. számú rendelete a következőkre terjednek ki:

A magyar szent korona országainak területén található összes gyapjukészletekre, tekintet nélkül arra, hogy már levirt vagy csak ezután lexyirandó gyapjuról van szó.

A timár, dög, bőr, szücs és matracs-gyapjura, ideértve a gyapjas, juh- és báránybőrökről, valamint irbakról és szücsbőrhulladékokról nyírással vagy más után leválasztott gyapjút is.

A cserzett gyapjas juh- és báránybőröknek (prémbőröknek) a konfekcionálásnál előálló, valamint cserzés és konfekcionálás előtt ily bőrökről levágott, esetleg még nyers állapotban lévő gyapjas hulladékára.

A meghatározás alá eső gyapju és bőr-hulladékok, amennyiben a készletet a 6. §. a rendelet hatálya alól ki nem veszi, a jelen rendelet életbeléptetése után akár előreeladás, akár készletadás után csak a jelen rendelet korlátai között és csak annak adhatók el, akinek a jelen rendelet szerint vásárlási jogosultsága van. Az előre eladás csak az 1918. év végéig terjedő időre történhetik.

Az előbbi bekezdés szabályaival ellenkező minden ügylet tilos és semmis.

Mindazok, kik ezek termelésével, eladásával vagy feldolgozásával foglalkoznak vagy más részére őrizetükben tartanak, kötelesek készleteiket a „Magyar szent korona országai gyapju központja részvénytársaságnak” rövidítve „Gyapjuközpontnak” (Budapest, IV., Városház-utca 14.) megvételre felajánlani és pedig legkésőbb a jelen rendelet életbeléptetését követő 14-ik napon.

A később termelt (nyírt, vagy más módon nyert) vagy beszerzett készleteket legkésőbb a termeléstől, vagy beszerzéstől számított 14-ik napon.

Az 1000 kilogrammot meg nem haladó mennyiségeket a Gyapjuközpont részére azok a kereskedők is megvásárolhatják, akiket az elsőfoku iparhatóság erre külön igazolvánnyal feljogosít, vagy már eddig az 1250-1916. M. E. számú vagy 1157-1917. M. E. száma rendelet alapján 500 kilogrammot meg nem haladó tételek vásárlására feljogosított.

A Gyapjuközpont a jelen rendelet alapján neki megvételre felajánlott készletekért, a tiszta gyárilag mosott) gyapju kilogrammjáért, illető a következő árakat köteles fizetni:

I. Az élőállatokról nyírt gyapju (báránygyapju is) ára: Legfinomabb meinoi gyapjunál 30 korona, a szövet és fésűs AAA. gyapjunál 2 korona, a szövet és fésűs AA. gyapjunál 26 korona, a szövet és fésűs A. gyapjunál 21 korona, a szövet és fésűs B. gyapjunál 18 korona, a szövet és fésűs C. gyapjunál 15 korona, racka E. gyapjunál 12 korona.

nál 15 korona, racka E. gyapjunál 12 korona.

II. A bőr timár és döggyapju ára: AAA/A. minőségénél 19 korona, B) minőségénél 17 korona 50 fillér, C) minőségénél 15 korona, cigájagyapjunál (D.) 12 korona 50 fillér, rackagyapjunál (E.) 9 korona 50 fillér, irbagyapjunál 4 korona.

III. A szücsgyapju ára: AAA/A. minőségénél 11 korona, B) minőségénél 10 korona 50 fillér, C) minőségénél 9 korona 50 fillér, cigájagyapjunál (D.) 8 korona 50 fillér, rackagyapjunál (E.) 6 korona 50 fillér.

IV. a bőr-hulladékok tiszta gyapju-tartalma a szücsgyapju értékszállya (III.) szerint a gyapjuhozam arányban értékelteik.

V. A matracs-gyapju ára: állati szőrökkel kevert vagy nemezedett, csomós (u. n. keleti) matracs-gyapjunál 6 kor., szőrrel nem kevert, eredetileg kimosott nyitott szerkezetű (u. n. tenzormelléki) matracs-gyapjunál 8 korona 50 fillér.

A gyapjuközponttól való forgalmon kívül eső forgalomban a 7. §-ban meghatározott árakat egyuttal legalább megállapított legmagasabb árnak kell tekinteni.

Aki a rendelet ellenére drágábban ársít vagy vásárol annál az árnál, amelyet a jelen rendelet legmagasabb árul megállapított, avagy oly ügyletet közzvetít, amelyet a jelen rendeletben megállapított árnál magasabb áron akarnak kötni, vagy ilyen ügylet megkötésénél bármilyen más módon közreműködik, az — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással és kettőezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetetik.

A hirdetmény teljes szövege az érdekeltek által hivatalom iparügyi osztályában a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthető.

Arad, 1918. július hó 19.

Greén, főkapitány

Magyar királyi államvasutak.

Menetrend.

Ervényes 1918. év június hó 1-től.

Aradról Budapestre indul:

Gyorsv. reg. 8-01
Személyvonat délután . . . 11-18
Személyvonat este 8-48

Aradról Budapestre érkezik:

Gyorsv. d. u. 1-26
Személyvonat este 8-20
Személyvonat reggel 8-46

Budapestről Aradra indul:

Gyorsvonat délután 2-10
Személyvonat reggel 7-50
Személyvonat este 9-30

Budapestről Aradra érkezik:

Gyorsvonat este 7-18
Személyvonat délután 4-46
Személyvonat reggel 6-58

Viszketegséget,

szépséget, rámt a leggyorsabban elmulasztja a Dr. Fleisch-féle eredeti, törvényesen védett

„Skaboforn-Kenőcs“

Nincsen szaga, nem piszkít. Mindig eredeti pecsétetes Dr. Fleisch-féle kerjük. Próbá tégely 3.— k., nagy tégely 5.— k. Családi adag 12.— k. Kapható Aradon, Hajós Árpád gyógyszerüzében, Andrássy tér 22. Vételhez a „SKABO-FORN“ védjegyre figyeljen! 7151

Ajánljuk legolcsóbb árért, legjobb minőségű

ANTRACEN TINTÁINKAT

író és másolót kimérve literenként, vagy korsókban és üvegekben. Ajánljuk továbbá piros fémtintánkat és „Király kékítőnköt“ is stb. piros tintáskorsókat és üvegeket megveszünk, becsereélünk vagy megtöltünk. 2801

Aradi Első Antracén-Tintagyár
Simonyi-utca 6. szám.

Dr. KAJDAGSY

gyógyít mindentféle bőrbajokat, sebteljesítést, valamint női bajokat. Bevitte a „Erlé 808.“ módosított legújabb szerével. — Vértisztítást Wassermann tanár módszerével. — Működik kőléa bejartat. — Levélbeli kérdésekre válaszol. Szakszerű kinyitást megkötési bérmentve 2 ko. (bátyog is le-
het) előzetes beutalással ellátásban. 181
BUDAPEST, VIII., József-körút 2/a. szám.

Alkalmos birtokot vennék

700-1500 kat. holdig, ügynökök díjaztának. Csakis elsőrendű szántóra reflektálok. 5958

Szűcs ajklatok kiadása súd „EMTIO“ kéretnak.

Bükkmakktermés értékesítése.

Mintegy 4500 kat. hold koros bükkerdőben jó makktermés mutatkozik szórványos tölgy-makkterméssel vegyesen, mely terület mindennütt meglévő vízbő patakok és terepviszonyainál fogva elkülönítve kettő-három részletben is makkoltatható. Az előzetes szemlének meg-ejtése és a makktermésnek hérbévitelére vonatkozó tárgyalás végett a f. évi augusztus hó 31-ig értekezni lehet a Gróf Potocki Uradal-mak igazgatóságánál Honczton. 5932

Használt ólom

megvételre kerestetik.

ROSE YORK

Népszerűsége és kiváló szer sápadt hölgyeknek hogy arczuk és ajkuk tde, piros színét visszavarázsolják. — Senki által fel nem ismerhető, teljesen ártalmatlan, színezése állandó. Egy üvegnek ára 3.— korona.

Poloskák irtására

egyedül biztos szer a „Phenolsav“
1 üveg ár. 3 korona.

Gyöngyfehér fogakat

nyerünk a Doré fogpaszta használatával. Nem habzik! A szájröget desinfiálja, utó-ize igen kellemes. Ara 1 korona.

Legjobb tápszer

gyermekeknek és felnőtteknek egyaránt a Makk-lávé darálva, pörköltve 1/2 kgros csomag 6 korona.

Hajós Árpád gyógyszerüzében

Arad, Andrássy-út 22. szám.

Apró hirdetések.

Tudnyakó az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetéseket díjat az azok szorint számítjuk.

Minden szó hirdetési ára 90 fillér. Nastagabb betűkkel 90 fillér.

A vastagabb betűkkel kívánt asszokat aláhuzással kell jelezni.

Hirdetéseket délután 6 óráig vesznék fel.

Az apróhirdetéseket előre kell szetni.

A legkisebb hirdetés ára 10 szög 8 korona.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

„M. K.” jellegre levél van a kiadóban. 5977

MAGANTISZTVISELŐNŐ katonatiszt díszkrét ismeretséget keresi, kívül szabad idejét kellemesen eltöltendő, választ „Hulló falevél” jellegre a lapban jelezve kérek. 5960

IRÓDISTANÓ fellőlentű uriember díszkrét ismeretséget keresi, kívül szabad idejét kellemesen eltöltendő, választ „Ugy szeretnék boldog lenni” jellegre a lapban jelezni kérem. 5961

FIATAL ASSZONY idősebb ur ismeretséget keresi, ki némileg támogathat. Leveleket a kiadóba „Fiatal asszony” jellegre. Leveleket kérem a lapban jelezni. 5962

Alkalmazást keres.

DEUTSCHES, anständiges, kinderliebendes Mädchen, aus guter bürgerlicher Familie, sucht Stellung bei besserer Herrschaft zu 1 oder 2 Kindern mit Familienanschluss. Valentine Höfer, Graslitz (Bismen), Schleifergasse 183. 5979

KATONAEKTÓL végleg elbocsájtott fiatal ember, végzett 4 gimnáziumot, bírja a magyar, német és román nyelvet, raktárnoki vagy más jobb állást keres. Cím a kiadóba. 5965

MAGANOS NŐ gyermekgondozónak ajánlkozik. Cím a kiadóban. 5957

VASALÓNŐ HAZAKHOZ AJANLKÖZIK. Kossuth-utca 1. 5919

Alkalmazást nyer.

EGY jó főzőnő, a ki a falusi háztartásban járassággal bír és urihelyeken már alkalmazva volt, egy magános urnál nyugalmas alkalmazást nyerhet. Csánád- és Hunyadmegyei pályázók is szívesen figyelembe vétetnek. Levél-cím: Csont István, Gyorok. (Arad megye.) 5963

FIATAL SEGÉD a fűszer és vas szakmából, ki a román és magyar nyelvet bírja, azonnali belépésre felvétetik. Cím: Ritter Jakab utóda Tenke. 5954

KERESÜNK vegyes kereskedésünk részére azonnali belépésre ügyes eső segédet, ki a román nyelvet tökéletesen bírja, továbbá egy megbízható, jó írással rendelkező fiatal leányt, ki üzletben már működött. Az eddigi alkalmaztatásokat feltüntetve, fizetési igényekkel ellátott ajánlatok Goldberger Gábor, Marosborsa (Aradmegye) céghez küldendők. 5956

LEVELEZÉSRE keresünk rendes írásu, megbízható egyént. Lehet rokkant katona, esetleg nő is, ki kisebb-nagyobb csomagokat emelni tud. Cím a kiadóban. 5600

INTELLIGENS négy polgárit végzett leányt keresek két nagyobb leányka mellé. Közelebbi Fischer Mór üvegkereskedésében. 5985

KIFUTÓ- és tanulóleányokat keres. Műveltségükkel. Dobó-u. 1. 5988

PÉNZTARNOKNŐI minőségben megbízható kemény nő azonnali alkalmazást nyerhet. Cím a kiadóban. 5982

FALUSI 60 éves özvegy ember közös háztartásra avagy házvezetőnőnek olyan 40 év körüli nőt keres, aki szeret dolgozni és érti a falusi gazdálkodást. Ajánlatokat „Háztartás” jellegre a kiadóban. 5915

HÁZVEZETŐNŐT keresek budapesti háztartásom részére, aki kitünően főz, nagyon tisztá és megbízható. Magános fiatal ember vagyok; tisztességes fizetést és kellemes otthont nyújthatunk. Jelentkezni lehet szerdán, csütörtökön és pénteken délután 2 és 8 óra között a Vadászúrt-szálloda II. emelet 85-ös szobájában. 5934

EIN HAUSMÄDCHEN, die in jeder Hausarbeit vollkommen bewandert ist, wird für sofort oder 1. Sept. gesucht. Adresse in der Administration. 5937

JÓ ERKÖLCSŰ FIU tanulónak felvétetik ellátással Weisz Rudolf vegyeskereskedésében, Kovászi. 5938

Lakást keres.

TISZTVISELŐ rendes és tisztá butorozott szobát keres. Ajánlatok „Állandó lakás” jellegre a kiadóhivatalba kéretnek. 5980

KÉTSZOBÁS, esetleg egyszobás modern lakást keresek az Andrássy-tér közelében. Követelt 100 koronával díjazok. Leveleket „Lakás” jellegre a kiadóba kérek. 5981

KERESÉK 1 vagy 2 butorozott szobát, lehetőleg fürdőszobával. Címek kérek „Belváros” alatt a kiadóhivatalba. 5966

Kiadó lakás.

2 UDVARI szoba, előszoba és fürdőszoba, villanyvilágítással, október elsejére kiadó. Cím a kiadóban. 5974

Vétel és eladás.

FINOM asztali ecet kapható. Thököly Imre-u. 3. (volt Halász-u.). 5964

2 ÓT HÓNAPOS malac és egy varrógép eladó. Illés-u. 51a 5952

ELADÓ butorok, sálak és finom kendők. József főherceg-ut 10. 5949

BÜKKFAPALLÓ ELADÓ, Poljak Sándor, Nádor-utca 14. sz. 5953

FAJ körte és alma reggeljenként kapható. Karolina-utca 7. 5972

MÉZET VESZÉK minden mennyiségben. Irom Arnold, Arad. Telefon 191. szám. 4652

VÖRÖSHAGYMAT, foghagymát, zöld-ségféléket, főzőtöket stb. a maximális árak keretein belül szállítunk. Áruforgalmi Részvénytársaság, Makó. 361

ZÖLD FÖZELÉKEKET, dnyét és paradicsomot szállítok maximális árban. Hétfőn friss hal érkezik. Lutwák József, Arad. Telefon 615. 1141

FLADÓ 500 darab 7 sukkoz uj szőlőkaró, ugyanott 2 és egy negyed kat. hold szőlő felszereléssel eladó. Benyanger József Máriaradna. 5860

ÉRETT FAJSZÓLÓ kicsinyben és nagyban eladó. Edelspacher-u. 15. 5926

JÓKARBAN LEVŐ Bessenorfer-zongora 5000 koronáért eladó. Megtekinthető Reinhardt Fülöp butorgyárosnál, Andrássy-tér 17. sz. 5984

ÓVAKODJUNK hamis hirdetésektől. Bohn oszlop- és léglamivék íráskönyv Arad, Mittner-telep. Telefon 888. 5930

ALIG HASZNÁLT fűszerüzlet berendezés eladó. Cím a kiadóban. 5922

HASZNÁLT ÓLOM megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóban. 2190

Ingatlan.

KITÜNŐEN ALKALMAS, vidékről hőkötő családnak, a belváros szög helyén lévő, igen kényelmes, nagyértékű ház, két nagyobb, modern lakással. A szolidan épített, igen jókarban lévő földszintes ingatlan virágos és gyümölcsös kertjével, térsas udvarával, 387 [ ]-öl területen fekszik. Előnyösen megvezethető. Csak komoly reflexiónsok érdeklődjenek a kiadóhivatalban. 5978

4 SZOBAS MAGANHÁZ gáz és vízvezeték bevezetéssel a belvárosban eladó. Bővebbet József főherceg-ut 3. II. emeleti irodában. 5983

BÉRHAZAK a belvárosban, elfoglalható lakásokkal, eladók. Cím a kiadóban. 5970

SZŐLLŐ kőnya és felszerelés nélkül Kovásziban az egyik 3 és fél hold, a másik közel 2 hold, természetesen együtt eladó. Emeletes szép ház két balkonnal -- a belvárosban eladó. Betteheim és Fleiszig ügynőség, Attila-tér 2. D. u. 5-7-ig. 5969

SZENT PÁL-U. 11. sz. alatti családi ház ur lakással műhelynek gyárnak, esetleg raktárnak, megfelelő 2 emeletes melléképülettel, üveggel fedett udvarral, szabad kézből eladó. Értekezhetni: Weisz Mór, Pankóia. Telefon 17. szám. 5976

KNÉZICH KAROLY-utca 9. számú bérház eladó. Bővebbet Bouyhádi József, Kapa-u. 47. 4793

KEDVEZŐ FELTÉTEL mellett eladó Vas-utca 1. és 2. számú, Lövész-utca 7. számú házak. Bővebbet Sarlot Domokos-utca 34. 4586

HAZ ELADÓ a belvárosban szép nagy kerttel. Cím a kiadóban. 5821

ELADÓ a háboru alatt épült, teljesen új, 3 szobás magánház, villanyvilágítás, gazdasági épületekkel felszerelve, egy hold telekkel, gazdálkodásra igen alkalmas. Cím a kiadóban. 5711

Különféle.

ELVESZETT 20-án délelőtt egy nyaklánc, brilliáns és rubin kövekkel kirakott keresztel. Kéretik a megtaláló adja át Boros Béni-tér 15. I. em. ajtó 12. hol jutalomba részesül. 5659

KIADÓ szép modern pinchehelyiség, pekségnek is használható. Csernovits Péter-utca 11. sz. 5951

ELVESZETT 20-án délután egy arany óra vastag láncsal és medállal. Becsületesen megtaláló 200 kor. jutalom ellenében. Lapuska Demeter, Arad-Sóga adja át. 5973

APRÓHÍRDETESEK az Aradi Könyvtár részére felvétetnek a Messenger-boy irodában, Klein I. hirdetési és hírlapirodájában, Zrinyi-utca és a Kossuth-utcai papírüzletben.

Ellátás.

8 ÉVES fiu részére egy kozshely kerestetik. Cím a kiadóban. 5901

POLGÁRI ISKOLÁBA járó leánykát teljes ellátásra felveszek. Zongora használat díjtalan. Cím a kiadóba. 5955

TELJES ELLÁTÁSRA 1-2 fiut az iskolai időre felveszek. Peckai Lajosné, Széchenyi-u. 2. 5971

ISKOLÁBA JARÓ intelligens urileányokat teljes ellátásba fogadok. Cím a kiadóban. 5804

ÖZVEGY URINÓ jó családból való két középiskolai vagy polgáriiskolai tanulót teljes ellátásra elfogad. Gondos felügyelet biztosítva. Dezső-u. 14. 5850

1 VAGY 2 középiskolai, vagy kereskedelmi leányt teljes ellátásra vállalok. Cím Bővő-u. 19. sz., ajtó 2. 5923

ALLASBAN LEVŐ tanítónő, teljes ellátást keres, lehetőleg külföldbejárati szabálal. Cím a kiadóhivatalban. 5842

Üzletek.

KIADÓ gróf Tisza István-ut 2. szám alatt egy vendéglő szátalékra. 5939

Értesítem

a n. é. közönséget, hogy az Arpad-tér 5. sz. a. (izr. templom épület) nyitott könyv- és papírkereskedésben a legszebb kivitelű imakönyveket, mindennemű zsidószertartásos cikkekkel tartok, raktáron nagy választékban.

Jahrzeit táblákat és gyászalbumokat készítek pontos kiszámításal. Veszek régi héber könyveket. Tisztelettel

5975 Finkelstein József.

Villany-vasaló

elsőrendű minőség, kapható amig a készlet tart. 5132

Pálinkás L. és Társa

villanyvasszaló

Arad, Deák Ferenc-utca 7. sz.

Szobafestő és mázó

iparágba vágó munkákat a leg egyszerűbbtől a legdisebb kivitelig jutányos árak és pontos kivitelben elvállal, ugy helyben mint vidéken

Szirbik Sándor

szobafestő és mázó

Arad, S. Határ-utca 3. sz. (Szerb templommal szemben.) 4958

Eiveszett

a pankotai vásáron fehér-sárga

tarka tehén

a bal combján R kinyírással. Megtaláló vagy nyomra vezető jelentkezők 2600

Roth Jakabnál, Borossebes

ahol illő jutalomban részesül.

Könyvnyomdai

tanulóleányok

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.